

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра германської філології

Гиря Тетяна Олександрівна

**ВИРІШЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРОБЛЕМИ СЛЕНГУ В
АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ
АНГЛОМОВНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ ІЗ СУБТИТРАМИ)**

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Англійська та німецька мови (переклад включно)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеню магістра

Науковий керівник

_____ С. Ф. Алексенко,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германської
філології

« ____ » _____ 20__ року

Виконавець

_____ Т. О.

Гиря

« ____ » _____ 20__ року

Суми 2020

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko
The Department of Foreign and Slavonic Philology
The Chief of Germanic Philology

Hyria Tetiana Oleksandrivna

**SOLUTIONS TO THE TRANSLATION PROBLEM OF SLANG
DELIVERY IN THE AUDIO-VISUAL TRANSLATION (BASED
ON THE ENGLISH TV - SERIALS WITH SUBTITLES)**

Program subject area: 035 Philology

Educational program: English and German (translation included)

Field of study: 03 Humanities

Graduation Project

Supervised by

Associate Professor

Aleksenko S. F.

Performed by

Hyria Tetiana

Sumy 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ СЛЕНГУ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	10
1.1. Аудіовізуальний переклад та його особливості.....	10
1.2. Основні ознаки сленгу як соціального діалекту.....	19
1.3. Вирішення проблеми передачі сленгу у сучасному перекладознавстві.....	25
Висновки до Розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ СЛЕНГІЗМІВ У ТЕЛЕСЕРІАЛАХ «THE GOOD PLACE» ТА «RIVERDALE».....	33
2.1. Лексико-семантичне поле «Людина та міжособистісні проблеми»	33
2.1.1. Аналіз перекладацьких трансформацій при передачі сленгізмів.....	36
2.1.2. Аналіз перекладацьких помилок перекладу сленгізмів та шляхи їх вирішення.....	49
2.2. Лексико-семантичне поле «Згубні звички».....	55
2.2.1. Аналіз перекладацьких трансформацій при передачі сленгізмів.....	56
2.2.2. Аналіз перекладацьких помилок перекладу сленгізмів та шляхи їх вирішення.....	62
Висновки до Розділу 2.....	67
РОЗДІЛ 3. ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ СУБТИТРУВАННЯ У ХОДІ АНАЛІЗУ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ «THE GOOD PLACE» ТА «RIVERDALE».....	69
3.1. Вимоги до розміщення субтитрів на екрані.....	69

3.2. Аналіз відповідностей вимогам щодо розміщення субтитрів на екрані у телесеріалах «The Good Place» та «Riverdale».....	73
Висновки до Розділу 3.....	78
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	88
ДОДАТКИ.....	89
SUMMARY	

ВСТУП

З поширенням глядацького інтересу до серіалів, фільмів і мультиплікаційних фільмів англійською мовою та необхідністю їх відтворення мовою перекладу фокус дослідницької уваги науковців-перекладачів зміщується на аудіовізуальний переклад. Цей вид перекладу вважається перекладознавцями специфічним з огляду на його особливості, видову типологію (субтитрування та дублювання), певні переваги та недоліки, що й диктують низку перекладацьких завдань, які мусять вирішувати перекладачі при передачі тематики, персонажного мовлення та особистісних стосунків, що розкриваються в телесеріалах. Будучи віддзеркаленням життя певних прошарків суспільства, телесеріали містять велику кількість соціально-маркованої лексики, зокрема сленгізмів.

Межі функціонування сленгу як соціального діалекту найчастіше окреслюються молодіжною аудиторією, адже він характеризується експресивністю, новизною, гумористичністю, оригінальністю та стислістю. Саме наявність цих рис змушує дослідників звертати свою увагу на цей словник буденного мовлення. Зважаючи на той факт, що сленг є явищем мінливим, він слугує платформою для плідних досліджень у галузі перекладознавства, адже його лексика завжди поповнюється та змінюється, що надає науковцям широкий простір для досліджень.

Актуальність дослідження перекладацької проблеми сленгу, ролі сленгових одиниць в обраних аудіовізуальних продуктах, їх лексико-семантичних особливостей та перекладацьких трансформацій, застосованих у ході їх перекладу продиктована, по-перше, загальною спрямованістю сучасної наукової парадигми на з'ясування взаємодії мовних, соціальних та антропологічних чинників і, по-друге, недостатньою дослідженістю окресленої проблеми.

Мета дослідження - з'ясувати перекладацькі особливості передачі сленгу як соціолекту у субтитрованих українською мовою телесеріалах.

Відповідно до мети, було сформульовано наступні **завдання**, виконання котрих передбачається у ході дослідження:

- 1) Розглянути наявні наукові підходи щодо визначення аудіовізуального перекладу, його характеристик, особливостей та видів;
- 2) Описати сленг як один із соціолектів, його функціональний потенціал та лінгвістичні ознаки;
- 3) Проаналізувати перекладацькі проблеми, котрі виникають у ході роботи зі сленгізмами;
- 4) Дослідити лексико-семантичні особливості сленгових одиниць в англійськомовних телесеріалах та укласти їх лексико-семантичні поля;
- 5) З'ясувати застосовані перекладацькі трансформації в межах визначених лексико-семантичних полів та проаналізувати наявні перекладацькі помилки;
- 6) Визначити технічні аспекти субтитрування в телесеріалах «The Good Place» та «Riverdale».

Об'єктом дослідження виступають лексико-семантичні особливості сленгізмів в молодіжному мовленні в телесеріалах «The Good Place» та «Riverdale».

Предметом дослідження є перекладацькі трансформації та помилки субтитрування у ході перекладу сленгізмів.

Науково-теоретичним підґрунтям дослідження стали праці з аудіовізуального перекладу таких науковців як: К. Є. Костров, О. В. Козуляєва, Є. О. Лутков, Н. Матківська; роботи з питання дослідження сленгу як соціального явища таких науковців, як: І. В. Пеллих, Т. В. Мізюріна, Л. В. Каверіна, О. В. Біблієва, В. О. Потьомкіна, Ф. В. Снегірьов, Ю. М. Скребньов, О. Есперсен та ін; праці дослідників, котрі освітлювали питання передачі сленгу у перекладознавстві, серед них - Е. Партридж, В. О. Дорда, О. Л. Клименко, І. А. Гонта, М. М. Маковський, Т. А. Соловійова, Ю. А. Зацний та ін. та роботи з питання оформлення

субтитрів на екрані таких дослідників, як: Н. Е. Галкова, Н. В. Підмогильна та М. О. Трофімова, С. В. Єлісеєва та ін.

Наукова новизна полягає у окресленні перекладацьких трансформацій у ході перекладу сленгових одиниць українською мовою та лексико-семантичних полів вжитку сленгізмів, що може слугувати матеріалом для навчальних посібників з вивчення сучасного сленгу.

Практичне значення роботи вбачається у можливості використання фактичного матеріалу, основних тверджень, висновків й узагальнень дослідження для подальшої розробки та аналізу перекладацької проблеми сленгу в аудіовізуальному перекладі, а також при підготовці лекцій та практичних занять з соціолінгвістики, занять з теорії та практики перекладу та стилістики англійської мови.

Теоретичне значення дослідження полягає у визначенні лексико-семантичних полів вживання сленгових одиниць, перекладацьких трансформацій застосованих у ході їх перекладу, що дозволить у подальшому використати результати дослідження у сфері як аудіовізуального перекладу так і досліджень пов'язаних із сленговими одиницями у аудіовізуальному просторі.

З метою досягнення поставлених завдань, у роботі були використані наступні **методи дослідження**: аналізу і синтезу, узагальнення, суцільної вибірки, описовий, контекстуального аналізу, укладання семантичних полів, метод перекладацького порівняльного аналізу тексту джерела та тексту перекладу.

Методика ґрунтувалася як на загальнонаукових, так і на конкретно-наукових методах дослідження. Загальнонаукові методи аналізу, синтезу та узагальнення використовувалися під час опрацювання теоретичного підґрунтя дослідження і визначення його термінологічного апарату та дозволили оглянути наукові підходи щодо визначення сутності аудіовізуального перекладу, його особливостей та видів. Завдяки методів суцільної вибірки було відібрано сленгові одиниці мови оригіналу та їх

переклад у мові перекладу. Описовий метод було застосовано під час класифікації та інтерпретації підходів до основних понять, котрі висвітлюються у роботі. Метод контекстуального аналізу було залучено з метою з'ясування контекстів комунікативних ситуацій в сюжетах телесеріалів, що містять молодіжний сленг. Метод укладання семантичних полів послуговував при визначенні лексико-семантичних областей сленгових одиниць та їх групування у лексико-семантичні поля. Метод перекладацького порівняльного аналізу тексту джерела та тексту перекладу було застосовано для виокремлення перекладацьких трансформацій, які застосовуються при передачі сленгізмів в межах певного лексико-семантичного поля, а також при з'ясуванні типових перекладацьких помилок.

Апробація роботи: результати дослідження були опубліковані у збірнику III Всеукраїнської наукової інтернет-конференції «Діалог мов і культур у сучасному освітньому просторі» (12 листопада 2019 року) – тези «Аудіовізуальний переклад та його особливості»; стаття «Семантичний аналіз сленгізмів у сучасних серіалах: перекладознавчий аспект» у збірнику «Філологічні студії» (18 червня 2020 року).

Матеріалом дослідження слугували два молодіжні американські серіали – «The Good Place» (2016-...), загальною тривалістю звучання 1012 хвилин та «Riverdale» (2017- ...), загальною тривалістю звучання – 1047 хвилин. Із цих серіалів методом суцільної вибірки було виокремлено 157 сленгових одиниць способом аудіо-сприйняття із подальшим записом їх на папері та обробкою відповідних субтитрів.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаної літератури (54 найменування, з них 11 – іноземними мовами), 1 додатку на 15 сторінках і резюме англійською мовою. Загальний обсяг роботи становить 104 сторінки (основний текст – 88 сторінок).

У Вступі розглянуто актуальність дослідження, сформульовано цілі та завдання роботи, окреслено теоретичну базу роботи, названо джерела, котрі

служать матеріалом дослідження, сформульовано наукову проблему та зазначено складову роботи.

У першому розділі робиться загальний розгляд аудіовізуального перекладу як виду перекладу, дається значна кількість визначень, запропонованих різними науковцями, розглядаються шляхи його реалізації. Значну увагу приділено розгляду такого виду аудіовізуального перекладу, як субтитрування. Також, розглянуто сленг як соціальне явище, визначено його роль у соціумі та окреслено перекладацькі проблеми, пов'язані зі сленгом та його роллю у процесі перекладу.

Другий розділ стосується практичного розгляду питання функціонування сленгу в аудіовізуальному просторі. Взявши до уваги серіали «The Good Place» та «Riverdale» було окреслено лексико-семантичні поля вжитку сленгізмів, котрі є найтипівішими для розглянутих серіалів. У ході контекстуального аналізу обрано певну кількість сленгових одиниць, котрі відповідають параметрам відбору до конкретних лексико-семантичних полів. У подальшому процесі було охарактеризовано перекладацькі трансформації до котрих вдавалися перекладачі у ході роботи з одиницями та визначено перекладацькі помилки, до яких вдавалися перекладачі. Потім, подано можливі варіанти перекладу, з урахуванням розглянутих раніше особливостей.

У третьому розділі увага зосереджується на технічних аспектах субтитрування у ході аналізу телесеріалів «The Good Place» та «Riverdale». Досліджується вплив наявності сленгових одиниць на структуру рядка субтитру. У процесі роботи розглянуто вимоги до розміщення субтитрів на екрані та окреслено основні аспекти дотримання гармонічної єдності екранного дійства. Проаналізовано та простежено відповідність дотримання цих вимог у телесеріалах, котрі підлягали дослідженню. Тим самим проведено ґрунтовний аналіз відповідностей розміщення субтитрів у згаданих вище телесеріалах висунутим вимогам. Виявлено вплив сленгових одиниць на процес субтитрування.

У Висновках представлений загальний огляд дослідженого матеріалу та підсумкові думки стосовно кожного аспекту питання, котре підлягало розгляду.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ СЛЕНГУ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

1.1. Аудіовізуальний переклад та його особливості

Кіноіндустрія сьогодення сповнена різноманітного матеріалу для перегляду, котрий відповідає смакам різних вікових і соціальних груп, що спричиняє зростання таких видів аудіовізуального перекладу, як дублювання та субтитрування. Це сприяє популяризації продукту (фільму, серіалу чи мультиплікаційного фільму) не тільки в межах своєї країни, а й за кордоном, збільшує касові збори та підвищує можливість набуття слави та зростання попиту серед глядачів. Такі аспекти аудіовізуального перекладу як його особливості, види, межі застосування, перекладацькі методи були предметом наукових розвідок К. Є. Кострова, О. В. Козуляєва, Є. О. Луткова, Н. Матківської та інших. Розглянемо підходи наукової спільноти до питання трактування процесу аудіовізуального перекладу. Дослідники Т. Гербст та Д. Луйкен характеризують аудіовізуальний переклад як процес, за допомогою якого фільм або телевізійна програма стає зрозумілою для обраної аудиторії, котра не знайома з мовою оригіналу ресурсу [48, с. 15]. Н. Матківська розглядає його загалом як переклад вербальної складової відео та стверджує, що головною рисою є синхронізація вербальних і невербальних компонентів [29, с. 147].

Певним чином у своїх поглядах з Н. Матківською збігаються і думки Ф. Шама, який стверджує, що аудіовізуальний переклад будується відповідно до умов мовлення у фільмі, тобто складного мовлення, яке стоїть вище лінгвістичної комунікації та має свої характерні правила та умовності [43, с. 1].

Звернемо нашу увагу на специфіку аудіовізуального перекладу, котра висвітлена у працях таких науковців як К. Є. Костров, Н. Е. Аносова,

О. В. Козуляев. Перше, на що варто звернути увагу це передача вербальної і невербальної інформації при перекладі відеоматеріалу. Дослідник К. Є. Костров стверджує, що цей процес одночасно здійснюється за акустичним та візуальним напрямком, а лінгвістичний аспект перестає грати визначальну роль [23, с. 144].

У свою чергу О. В. Козуляев стверджує, що аудіовізуальний переклад – це «обмежений» переклад, через присутність зовнішніх стосовно мови та комунікативної ситуації обмежень та який потребує знання різноманітних стратегій семантичного аналізу і семантичного синтезу, враховуючи суть та обсяги інформації, яка надходить за паралельними каналами сприйняття [20, с.375]. Тому, важливо розглянути види аудіовізуального перекладу, адже складність їх перекладу варіюється. Дослідниця Н. Е. Аносова зазначає, що аудіовізуальний переклад має наступні види:

- переклад для закадрового озвучення;
- переклад для субтитрування;
- переклад дитячих анімаційних творів та ігор;
- переклад під повний дубляж [1, с. 179].

Звернемося до праці Є. О. Луткова «Мультиформатність аудіовізуального перекладу» для детальнішого розгляду типів аудіовізуального перекладу. Згаданий дослідник виокремлює наступні типи:

- Переклад для закадрового озвучення – накладається зверху на ледь приглушене мовлення, яке, частіше всього, здійснюється перекладачем.
- Переклад для субтитрування – це скорочений переклад діалогів фільму, який відбиває їх основний зміст і відеоряд, що супроводжується друкованим текстом в його оригінальній версії зазвичай у нижній частині екрану.
- Переклад для дублювання – під час якого оригінальна мовленнєва фонограма повністю замінюється новою, водночас мовлення

персонажів у перекладі має збігатися з оригінальним мовленням за тривалістю фраз, а також артикуляцією акторів [28, с. 163] .

У свою чергу, О. В. Козуляєв класифікуючи види аудіовізуального перекладу в рамках дихотомії додає до вище згаданої класифікації наступні види:

— *переклад для закадрової озвучки* (у якому мінімальна кількість обмежень, і який можна аналізувати з точки зору теорії перекладу як один із різновидів синхронного перекладу);

— *переклад для двомірного субтитрування* (котрий характеризується певною кількістю зовнішніх обмежень, а саме необхідністю вміщати переклад в обмежену кількість строк і знаків, відповідно до міжнародних стандартів читання і показу субтитрів на екрані та прив'язкою зміни субтитрів до зміни планів в кадрі);

— *переклад для дублювання серіальних дитячих художніх та анімаційних фільмів та ігор* (передбачає від перекладача врахування особливостей мови та мовотворчості героїв протягом безлічі сезонів та серій, взаємовідносин героїв, передісторій персонажів та їх «особистого досьє». Тобто, вимагається цілісне розуміння «світу серіалу»);

— *переклад під повне дублювання –ліпсинг* (у ході даного перекладу перекладач синтезує текст заново на підставі паралельних смислових потоків, здійснює перестворення цілісного семантичного цілого тексту та зображення в ситуації іншої мови та іншої культури);

— *переклад для тривимірного субтитрування* (під час даного типу перекладу перекладач стикається з тим, що семантичні складові мовлення і образу виявляються нероздільно злитими, оскільки всі елементи відповідають за створення тривимірної реалістичності аудіовізуального твору чи гри) [21, с.378].

Враховуючи цю інформацію, можна стверджувати, що кожен з цих видів потребує певних знань з тієї чи іншої галузі, і у такий спосіб вимагає від перекладача врахування особливостей перекладу даного продукту. Як

підтвердження цьому, можна розглянути думку Н. А. Матківської, яка стверджує, що у роботі над перекладом аудіовізуального продукту перекладач працює не виключно над текстом, а охоплює й інші аспекти медіа мистецтва, які є поліфонічними за своєю суттю. Отже, він має справу як з діалогами/коментарями, так і зі звуковими ефектами, зображенням, атмосферою відео сюжету [29, с. 148].

Зупинимось детальніше на двох найуживаніших видах аудіовізуального перекладу, а саме на *субтитруванні та дублюванні*. Розглядаючи субтитрування, слід зазначити, що погляди на це поняття із плином часу змінювалися, проте у сучасному світі термінологія цього поняття є більш-менш одноманітною та однозначною. П. С. Лааксо зазначає, що розглядаючи субтитрування як різновид аудіовізуального перекладу, потрібно розуміти, що перекладати у даному випадку перекладачу доведеться не написаний текст (тобто текст субтитрів), а текст, що звучить [24, с. 2].

За визначенням Великого Тлумачного Словника сучасної української мови [6, с. 1410] субтитрування – це «наведення субтитрів у кадрах кінострічки». Більш розгорнуте трактування дає вчена В. Є. Горшкова, на думку якої, субтитрування виступає як «скорочений переклад діалогів фільму, який відображає їх основний зміст і супроводжується друкованим текстом візуальний ряд фільму в його оригінальній версії, здебільшого у нижній частині кінокадру» [14, с. 142].

Перейдемо до розгляду загальних особливостей даного виду аудіовізуального перекладу. Для цього звернемо увагу на прийоми, котрі застосовуються у ході роботи з таким видом аудіовізуального перекладу та класифікацію його типів. Звернемося до класифікації, запропонованої М. В. Савко, який виділяє наступні типи субтитрів:

— внутрішньомовні, такий вид субтитрів ще називають вертикальними: змінюється перцептивна модальність (усне мовлення перетворюється на письмовий текст), але не мова;

- міжмовні, так званий діагональний тип субтитрування, під час якого змінюється і перцептивна модальність і мова;
- відкриті, неопційні, котрі є невід'ємною фізичною частиною фільму чи телепрограми;
- приховані, опційні, котрі надаються у вигляді телетексту, перегляд якого можливий лише за використання відповідного декодера [38, с. 2].

Науковиця Т. О. Єгорова у свою чергу, розглядаючи класифікацію субтитрів, виділяє такі види:

- субтитри, які надаються тією ж мовою, що й фільм та призначені для людей з обмеженими можливостями здоров'я;
- субтитри, які являють собою переклад фільму мовою, зрозумілою для аудиторії [17, с. 2].

Дослідниця А. В. Баннікова враховуючи фізіологічні особливості сприйняття глядачем інформації і ряду технічних особливостей відтворення аудіо та відеоматеріалу висунула вимоги стосовно розміщення субтитрів на екрані:

- субтитри завжди розташовуються у нижній частині екрану, по центру, або, у деяких випадках, зліва. Винятки становлять субтитри на корейській, китайській та японській мовах, вони можуть бути розташовані збоку;
- субтитри повинні складатися не більш ніж з двох рядків тексту. Вони мають бути рівними за довжиною, або мати таку довжину, яка була б зручною для сприйняття;
- кількість символів в рядку не повинна перевищувати, у середньому, 40 знаків. Це пояснюється тим, що людина не встигає прочитати більше. Середньостатистичний глядач читає повільніше, ніж сприймає мовлення персонажів;

— субтитри повинні бути синхронізовані, тобто з'являтися і зникати разом з реплікою персонажу;

— при субтитруванні, інтонаційно виділені слова виділяються курсивом. Необхідно знати правила пунктуації в субтитрах, особливо правила вживання знаку оклику та крапок;

— перекладаючи фільм за допомогою субтитрів, перекладач зобов'язаний передати всю інформацію, яка несе граматичне значення, тобто інформацію, яка є вагомою при перегляді фільму глядачами [3, с. 21].

Марі-Ноель Гійо у своїй науковій праці «Subtitling on the cusp of its futures» (2004) виділяє ключові аспекти процесу субтитрування [45, с. 34-36]:

1. Читабельність:

Що охоплює: шрифт, пунктуацію та враховує такі аспекти, як швидкість читання аудиторії, їх когнітивну здатність обробляти текст, що подається уривками та реагувати на невербальні знаки.

2. Перехід від мовлення до письма:

Що передбачає розгляд таких аспектів, як передача соціокультурних маркерів та паралінгвістичних особливостей у письмовому мовленні.

3. Багатоканальність:

Це називає взаємозв'язок усіх компонентів екранного дійства задля досягнення узгодженості, збереження інформативності та закладеного в оригіналі смислу.

4. Культурна асинхронність:

Тобто, невідповідність культур, що спричиняє певні проблеми з культурною репрезентацією.

Слід зазначити, що згадані вище вимоги сприяють не тільки покращенню естетичного задоволення від перегляду продукту шляхом відповідно встановленого розміру та кольору шрифту, врахування правил пунктуації та передачі інформації, тобто технічних особливостей відтворення оригінальної інформації, але й можуть слугувати ефективним засобом вивчення іноземної мови, завдяки співвіднесеності тексту перекладу з

текстом оригіналу, що сприяє зануренню в ситуацію та іншомовну атмосферу, сприйняття мови проходить легше та постійна фігурація перекладу допомагає краще засвоїти ті чи інші одиниці або структуру висловлювань виучуваної мови.

Дослідник Маркус Норнес у ході дослідження різноманітних проблем субтитрування зазначає, що у кінематографі текст оригіналу підлягає значним змінам, адже висловлювання сегментується часом, природні паузи під час мовлення виступають часовими рамками для субтитрів; перекладач визначає тривалість кожної перекладеної одиниці відповідно до цих рамок [50, с. 20]. Тобто, усі висловлювання, котрі можемо спостерігати на екрані, мають відповідати аудіовізуальному відображенню.

Тож, притаманні риси субтитрування представляють цей метод як досить зручний та доступний. У своїй праці дослідниця Т. О. Єгорова [17, с.3 4] розглянувши специфіку субтитрування та дублювання, окреслила плюси та мінуси субтитрування:

Серед переваг можна помітити:

1. Субтитрування – більш бюджетний вид аудіовізуального перекладу. Він потребує менше грошових витрат.
2. Атмосфера фільму зберігається внаслідок того, що глядач чує оригінальну звукову доріжку.
3. Фільми з субтитрами можуть використовуватися для навчання англійської мови.

Серед недоліків:

1. Субтитри не складають враження, що фільм знятий мовою перекладу
2. Дубляж виступає як провідна форма перекладу
3. Перекладачі вимушені вдаватися до компресії, так як швидкість людського мислення вища за швидкість читання.
4. Під час субтитрування часто застосовується прийом випущення, наслідком чого є втрата експресивності мовлення оригіналу.

Дослідниця Т. В. Духовная у своїй науковій праці характеризує функціональний аспект субтитрів, та виокремлює такі функції як: комунікативна (адже, субтитри слугують засобом комунікації та передачі інформації), інтерпретативна (адже, субтитри надають додаткову інформацію та роз'яснювальні коментарі), метамовна, прагматична (адже в субтитрах вміщена вагома для сприйняття аудіо- та відеоряду інформація), експресивно-емотивна (адже, субтитри передають емоційні стани персонажів, їх настрої, характери), дейктична (адже, субтитри вказують на учасників мовленнєвої взаємодії, їх часове та просторове розміщення), дидактичну (адже, виступають дидактичним матеріалом при навчанні іноземної мови) та пристосувальну (тобто, субтитри дають змогу адаптувати аудіоматеріал для перегляду людям з порушеннями функцій слуху) [16, с. 59].

Перейдемо до розгляду другого виду аудіовізуального перекладу, а саме дубльованого перекладу. За визначенням Енциклопедії «Британіка», дублювання – це «процес накладання діалогу або інших звукових ефектів на звукову доріжку кінофільму, що вже було знято» [44, с.1]. Н. Матківська, зі свого боку трактує дублювання як тип інтерлінгвістичного, аудіовізуального перекладу, який передбачає повну зміну звукової доріжки мови початкового джерела на звукову доріжку обраної мови перекладу з метою транслявання у країнах, де мова джерела не є рідною [49, с. 3].

Тож, процес дублювання має прямий вплив на звукову доріжку кіноматеріалу та вносить конкретні зміни, котрі повинні не суперечити певним вимогам. Дослідниця О. В. Полякова дійшла висновку, що дублювання вирізняється схожістю з письмовим перекладом, адже цей вид аудіовізуального перекладу передбачає роботу з монтажними листами та створення перекладу у письмовому вигляді для подальшої роботи акторів. Також, вона зазначила, що такий вид перекладу передбачає редагування продукту перекладачем до моменту випуску, будучи необмеженим у часових рамках, та його необмежений перегляд глядачами після релізу [34, с.7].

Дослідниця Т. О. Єгорова [17, с.3-4] окресливши специфіку субтитрування та дублювання, виділила переваги та недоліки дублювання:

— Переваги

1. Аудиторія, яка надає перевагу дублюванню є значно ширшою.
2. Під час сприйняття дублювання глядач витрачає менше зусиль.
3. При дублюванні складається враження, що фільм знятий мовою перекладу, тим самим руйнується мовний бар'єр.
4. При дублюванні є можливість замінити діалектні та соціолектні особливості персонажів.
5. Дублювання надає можливість адаптувати фільм відповідно до вимог цензури, які відрізняються у різних країнах.

— Недоліки

1. Дублювання потребує значних витрат.
2. виправлення та озвучка тексту займають багато часу.
3. Актори можуть бути не завжди професіональними, читати текст невиразно.

Отже, більшість дослідників сходяться в думках стосовного того, що аудіовізуальний переклад поєднує та синхронізує як вербальні, так і невербальні компоненти інформації оригіналу. Процес аудіовізуального перекладу має свої рамки, котрі визначаються численними чинниками впливу на продукт: ситуативною спрямованістю та мовними особливостями. Аудіовізуальний переклад має значну кількість форм та реалізується у наступних видах: переклад для закадрового озвучення, переклад для субтитрування, переклад для дублювання та переклад дитячих анімаційних творів та ігор. При перекладі даного типу джерело-оригінал трансформується у більш прийнятну для країни, мовою якої перекладається картину, при цьому зберігаючи свої характерні особливості, мету повідомлюваного та мовні особливості, котрі, хоча й адаптуються для іншомовних глядачів, проте перекладачі намагаються дібрати відповідник, який підходить за всіма критеріями, з метою не порушувати єдність твору та задум авторів.

Проаналізувавши специфіку двох найпопулярніших та найчастіше вживаних способів аудіовізуального перекладу, слід зазначити, що обидва потребують дотримання конкретних вимог, котрі диктуються різноманітними чинниками, як міжкультурними так і інтралінгвальними та екстралінгвальними. В залежності від виду субтитрування чи дублювання перекладач застосовує відповідну методику, котра чинить прямий вплив на подальший продукт.

Розглядаючи субтитрування як єдність трьох елементів: звуку, тексту та зображення, важливо розуміти, що збереження мети та цілі оригінального повідомлення має виступати на перший план. При цьому слід враховувати специфіку ситуації, зображуване якої й виступає певною додатковою фоновою інформацією, котра може сприяти детальнішому розумінню вжитку конкретного висловлювання чи сталого виразу.

Дублювання передбачає залучення акторів, котрі й виступають посередниками, які ретранслюють інформацію оригіналу на мову країни перекладу. Саме від них вимагається великий рівень професіоналізму та здатність передати відповідні емоції, при цьому не порушивши загальну атмосферу, адже застосування широкого спектра емоцій сприяє кращому відтворенню ситуації та не робить процес перегляду вже готового продукту монотонним та нудним. Слід також зазначити, що дублювання є більш приємним для сприйняття, адже увага глядачів зосереджена не на тому, щоб встигнути прочитати субтитри у нижній частині екрану, а на дійство, яке відбувається на ньому.

1.2. Основні ознаки сленгу як соціального діалекту

Сучасний світ характеризується динамічністю та підвищеною увагою до дослідження різноманітних мовних явищ. У межах наукового інтересу мовознавців все частіше з'являється питання дослідження розмовної лексики. Це пов'язано зі зростаючими тенденціями до спрощення слів, створення нових еквівалентів для позначення явищ, характерних для

сучасного світу. Сленг викликає неабиякий інтерес для дослідників з різних куточків світу, адже це явище значною мірою відбиває динамічний стан мови. Відповідно, висвітленням питання дослідження сленгу як соціального явища займалися такі науковці, як І. В. Пеллих, Т. В. Мізюріна, Л. В. Каверіна, О. В. Біблієва, В. О. Потьомкіна, Ф. В. Снегірьов, Ю. М. Скребньов, О. Есперсен та ін.

Розглянемо, яке визначення поняттю «сленг» надають вітчизняні та закордонні дослідники. О. С. Ахманова розглядає сленг як елементи розмовного мовлення певної групи (професійної чи соціальної), які проникаючи до літературної мови та до мовлення людей, котрі не мають прямого відношення до даної групи осіб, набувають особливого емоційно-експресивного забарвлення [2, с. 408]. Такі науковці, як Д. І. Ганич та І. С. Олійник розуміють сленг, як жаргонні слова або вирази, характерні для людей певних професій (моряків, художників) або соціальних прошарків [11, с. 263]. У свою чергу, Ю. М. Скребньов розглядає сленг як частину словникового запасу, яка складається з часто зрозумілих та вживаних слів та виразів гумористичного чи зневажливого характеру – навмисних заміників нейтральних чи пишномовних слів та виразів [39, с. 68]. Дослідниця В. О. Потьомкіна, вивчивши різноманітні дефініції та врахувавши, що, незважаючи на популярність, сленг не має термінологічно точного пояснення, розглядає сленг як нестандартний словник, який використовується в емоційному буденному мовленні, складається зі слів та фраз, які загалом характеризуються екстремальною неформальністю і обмеженістю вживаності залежно від регіону [35, с. 155].

Звернемо увагу на думки закордонних дослідників та науковців стосовно визначення поняття «сленгу». Е. Маттіелло стверджує, що цей термін мав різні значення у різні часові періоди та зазвичай його використовували на позначення мовлення злочинців [48, с. 34]. О. Есперсен вважає, що сленг виступає формою мовлення, яка зобов'язана своєю появою бажанню людини відхилитися від звичайного мовлення, нав'язаного

суспільством [46, с.149]. Тобто, автор розглядає виникнення сленгу, як акт бунту, незадоволення реаліями життя та виклик суспільству. Схожу думку має й О. Ю. Баранник, зазначаючи, що причиною свідомого використання сленгу є протест молоді проти узвичаєних норм, вічний конфлікт «батьки – діти», непорозуміння зі старшим поколінням, незадоволення дійсністю та робить висновок, що усе це сприяє появі негативно оцінених сленгових неологізмів і активному їх поширенню [4, с. 56].

Отже, сленг як соціальний діалект більшістю його дослідників визначається як нестандартний емоційно забарвлений словник буденного мовлення, який має гумористичний та зневажливий характер. Як вважає Л. В. Каверіна, у мовленні сучасної людини досить часто зустрічаються елементи нелітературних слів: арготизмів, професіоналізмів, жаргонізмів, молодіжного сленгу, саме у зв'язку з цим, активно досліджуються питання пов'язані з семантикою, структурою та складом сленгу, особливостями та правилами вживання, комунікативно-прагматичними властивостями [19, с. 42].

Аналіз останніх досліджень виявив, що сленг можливо класифікувати відповідно до місця сленгізмів в семантичній системі мови; сфери вживання; спеціальної структури слів; його функціонування та стилістичних особливостей [13, с.6]. Як і будь-яке соціальне явище, сленг представлений багатьма видами. Науковець В. Г. Вілюман розрізняє наступні види сленгу:

— загальний, тобто той, що знаходиться за межами літературної мови, загальнозрозумілі та широко розповсюджені у розмовній мові образні слова та словосполучення емоційно-оцінкового відтінку. Ці слова претендують на новизну та оригінальність в якостях, які виступають синонімами слів та словосполучень літературної мови;

— спеціальний сленг, тобто слова та словосполучення того чи іншого професійного, чи класового жаргону [9, с. 47].

Спроба класифікації сленгових одиниць була здійснена П. С. Уховою шляхом інтерпретації результатів проведеного анкетування з метою

виявлення оцінності, що в результаті надало можливість класифікувати їх наступним чином:

- сленгові одиниці, які виражають позитивну оцінку;
- нейтральні сленгові одиниці;
- сленгові одиниці, котрі виражають негативну оцінку;
- сленгові одиниці, які залежно від контексту можуть виражати як

позитивне, так і негативне ставлення до предмета мовлення [40, с. 2].

Розглядаючи джерела поповнення лексики молодіжного сленгу, Е. А. Рубцова виділяє зовнішні та внутрішні запозичення, найчастіше з іноземних мов, жаргонів, аргю, які не завжди чинять благотворний вплив на мовленнєву особистість носіїв [37, с.21]. Наприклад, сленговий вираз «*You are loco, girlfriend*» у перекладі на українську, звучить як: «У тебе дах поїхав, подружко». Сленгова одиниця «*loco*» запозичена з іспанської мови та перекладається як «божевільний». Дослідниця Т. О. Прошина розглядаючи сленг в соціальному аспекті дійшла висновку, що одиниці сленгу з'являються спочатку на периферії лексико-семантичної системи мови і якщо вони виражають життєво необхідні для даної лінгвокультурної спільноти поняття, то можуть переходити з периферії до центру [36, с. 3].

Дослідники з Чанчунського університету – Янчунь Чжоу та Янхонг Фан стверджують, що більшість сленгових виразів – це старі слова, яким надали нового додаткового значення, саме тому, вони виокремлюють такі риси сленгу (на прикладі американського): гумор, представлений у фонетичному звучанні, тобто застосування рими, ритму; стислість, тобто скорочення довгих слів задля комфорту; оригінальність, тобто застосування фантазії під час створення сленгових виразів; нестабільність, адже словниковий склад даного феномену часто змінюється [52, с. 2].

Сленг можна вважати явищем девіантним, учений Р. Стольт зосереджує увагу на тому, що основною рисою сленгу є його здатність виступати як мовна варіація, котра позначає належність до групи, що характеризується відмежуванням та непокорюю [51, с. 3]. Ще однією рисою

сленгу є модальність, як стверджує П. М. Грабовий мовлення є результатом мисленнєвої діяльності людини, його особливості зумовлені загальними психологічними чинниками, притаманними тому чи тому віковому періодові, тобто сленг, використовуваний переважно молоддю, відображає не лише реалії довкілля, вагомі для сучасної молоді, але й стає засобом мовного вираження ставлення до нього, засвідчує загальнолюдську бінарну опозицію свій / чужий, котра, у свою чергу, виступає засобом категоризації довкілля, поділу простору та мікрокосму на власне, «своє» та «чуже», котре належить до зовнішніх впливів того, що знаходиться поза межами внутрішнього когнітивного простору молоді людини [15, с. 100].

Дослідниця Л. В. Каверіна наголошує на тому, що частота вжитку сленгізмів передбачає необхідність врахування у процесі комунікації закономірності їх вибору, які зумовлені специфікою сленгізмів, потенційними можливостями функціонування та намірами того, хто пише або читає [19, с. 42]. Тож, говорячи про функціональну специфіку такого явища як сленг, слід розглянути думку Е. А. Рубцової, котра стверджує, що основною функцією сленгу є саме експресивна, вона зазначає, що незважаючи на те, яку емоційну оцінку хотів виразити носій цього явища, позитивну чи негативну, сам сленгізм буде завжди набувати зниженого забарвлення [37, с. 21].

П. М. Грабовий вважає, що чи не найголовнішою функцією сленгового мовлення є своєрідне самоствердження особистості в соціумі (що розділяється на окремі «підзавдання»: демонстрацію належності до «своїх» або навпаки – вищих, «крутих», «понтових», «блатних», протиставлення себе іншим – «лохам», демонстрація «дорослості» молодшим і прогресивності, «просунутості» старшим; показ обізнаності на такому мовленні й на відповідній субкультурі; вияв вправності в мовній грі та почутті гумору) [15, с. 100]. Наприклад, популярна зараз фраза «*Okay, boomer*» вживається як іронічна реакція на стереотипне мислення старшого покоління.

Досліджуючи функціональні аспекти сленгу, науковці Н. М. Жутовська та Д. В. Богдашов виділяють такі функції сленгу:

- комунікативна (сленг, як спосіб мовленнєвої взаємодії індивідів);
- когнітивна/ пізнавальна (велика кількість одиниць сленгової лексики несе в собі додаткову інформацію);
- номінативна (сленг виступає лексичною підсистемою, де реаліям навколишньої дійсності присвоюються свої назви, які співіснують з лексичними одиницями літературної норми мови);
- виражальна (метафоричність, раптовість);
- ідеологічна (мова знаходиться під постійним впливом мовленнєвої специфіки вікового чи професійного характеру, належить певній суспільній сфері, сполучена з рівнем освіченості і культури);
- конспіративна (своєрідність сленгу, яка полягає в порівняно прихованій природі його функціонування, на відміну від літературної мови);
- ідентифікаційна («сленг» вважається «кодовим словом», яке дає можливість розпізнати «своїх» серед «решти»);
- часозберігаюча (сленгова лексика дає можливість вкладатися у вужчі часові і просторові мовні рамки) [29, с. 349].

Отже, сучасна людина є необхідним елементом соціуму, вона оточена різноманітними мовними явищами, одним з яких і є сленг. Сленг виник як акт непокори та бунту проти уставлених соціальних норм. Користувачі та розповсюджувачі сленгізмів ставлять собі за мету виділитися з натовпу та заявити про себе. Великий інтерес до цього соціального явища провокує масу досліджень як у соціології, так і у лінгвістиці.

Проаналізувавши праці науковців стає зрозумілим, що найчастіше інформація береться з іншомовних джерел, з інших явищ заниженої лексики та зазвичай, старим, уже вживаним раніше словам, надається нове значення, котре може кардинально відрізнитися від попереднього чи оригінального значення слова або виразу. Сленг вирізняється багатофункціональністю. А

саме, дослідники Н. М. Жутковська та Д. В. Богдашов висувують наступні функції сленгу: комунікативна, когнітивна, номінативна, виражальна, ідеологічна, конспіративна, ідентифікаційна та часозберігаюча [29, с. 349].

1.3. Вирішення проблеми передачі сленгу у сучасному перекладознавстві

Беручи до уваги зміни, котрі відбуваються у світі та чинять значний вплив на функціонування мови в ньому, можна стверджувати, що сучасних науковців цікавить мова як інструмент комунікації, особливості її функціонування та використання в різноманітних сферах життя. Розуміючи, що багатоаспектність мовлення виявляється у збільшенні його видів, а саме появі та поширенні розмовної мови, молодіжного сленгу, жаргону та інших нелітературних форм вираження інформації, слід зазначити, що увага науковців зосереджується на вирішенні проблеми передачі цих мовних явищ у перекладознавстві.

Зважаючи на те, що сленг має певні соціальні рамки, тобто вживаність обмежується специфічною групою людей, дослідження науковців спрямоване на обґрунтування питання його функціонування як у цих групах, так і у суспільстві взагалі. Велика увага приділяється функціональним аспектам цього явища. Науковці сходяться в думці, що сленг виступає своєрідним методом соціалізації, хоча й передбачає певне відокремлення від соціуму та виступає дещо бунтівним явищем.

Звернемо увагу на дослідників, котрі висвітлювали питання передачі сленгу у перекладознавстві, серед них - Е. Партридж, В. О. Дорда, О. Л. Клименко, І. А. Гонта, М. М. Маковський, Т. А. Соловйова, Ю. А. Зацний та ін. Однак, саме у сучасному світі питання дослідження сленгу є досить актуальним, адже зростає кількість засобів масової інформації, користування соціальними мережами стає звичною справою і тому вплив, котрий чинять ці фактори виявляється і у появі нових сленгових виразів.

При перекладі сленгу перед перекладачами постає проблема оформлення виразу чи слова у рідній мові. Беручи до уваги той факт, що сленг є явищем, котре передбачає певну новизну та мінливість, постає питання знаходження відповідників у мові, на яку перекладаються одиниці. Іноді відповідники на позначення іншомовного явища рідною мовою відсутні, або вони не характерні для народу, мовою якого перекладається сленгізм. Саме тому перекладачі стикаються з необхідністю знаходження аналогових конструкцій у рідній мові, котрі сприяли б збереженню первинного значення, закладеного в тексті оригіналу. При цьому, перекладачі іноді забувають про передачу стилістичного значення, а концентрують свою увагу лише на денотативному, тим самим унеможливаючи якісну трансформацію. Як зазначає К. Ю. Шеремета, найбільш адекватним рішенням при перекладі сленгізмів є використання функціональних аналогів або варіативних відповідностей за наявності їх в мові перекладу, а у разі їх відсутності можна вдатися до описового перекладу або використати ряд перекладацьких трансформацій, дотримуючись при цьому відповідних норм мови перекладу, а в разі, коли контекст змушує відмовлятися від вибору однієї з варіантних відповідностей – шукати контекстуальну заміну [41, с.95].

Дослідники класифікують перекладацькі трансформації по-різному. Л. С. Бархударов розглядає перекладацькі трансформації як численні і різноманітні міжмовні перетворення, які застосовуються з метою досягнення еквівалентності перекладу [5, с. 190]. На думку Л. К. Латишева перекладацькі трансформації є відступом від тексту оригіналу та перекладу з метою рівноцінності в плані вияву [24, с. 27]. Так, перекладацькі трансформації виступають певним перевираженням тексту оригіналу мовою перекладу задля досягнення адекватності перекладу.

Науковець Л. К. Латишев виокремлює основні причини застосування перекладацьких трансформацій:

1. розходження в системах мов оригіналу та перекладу;

2. розходження норм у мовах перекладу та оригіналу;
3. розбіжності узусу, чинного в середовищі носіїв мови оригіналу та перекладу [25, с. 68].

У свою чергу Л. С. Бархударов [5, с. 190] виокремлює наступні прийоми передачі безеквівалентної лексики:

- конкретизація: заміна слова чи словосполучення мови оригіналу словом чи словосполученням мови перекладу з більш вузьким значенням;
- генералізація: процес протилежний конкретизації, заміна одиниці з більш вузьким значенням на одиницю з широким;
- заміна наслідку причиною і навпаки: тобто слово або словосполучення мови оригіналу може замінюватися словом або словосполученням мови перекладу і за логічним зв'язком означати причину дії чи стану;
- антонімічний переклад: суть полягає в зміні стверджувальної конструкції в заперечну і навпаки;
- компенсація: застосовується у разі відсутності еквівалентів, у такому випадку перекладач передає ту ж інформацію іншим засобом;
- додавання: передбачає розширення тексту оригіналу з метою збереження його сенсу та повноти;
- опущення: передбачає вилучення слів, які можуть бути опущені, при цьому кардинально не вплинувши на розуміння.

Е. Набіулліна розглядаючи проблему функціонування сленгу в мові та соціумі, класифікує методи перекладу молодіжного сленгу англійської мови. Дослідниця виділяє дванадцять методів, а саме: метод конкретизації, генералізації, заміни наслідку причиною і навпаки, компенсації, антонімічного перекладу, описового перекладу, опущення, додавання, евфемістичного перекладу, дисфемістичного перекладу, калькування, еквівалентної лексичної заміни [30, с. 175].

Слід взяти до уваги й класифікацію способів передачі безеквівалентної лексики, запропоновану О. Л. Семеновим [25, с.86], котрий виокремлює наступні процеси:

- Транслітерація – суть процесу полягає у запозиченні іноземного слова, яке на письмі відображається літерами мови перекладу, наприклад: дисплей (display), грейпфрут (grapefruit), ноу-хау (know-how).
- Калькування – заміна частин безеквівалентного слова її буквральними відповідниками, наприклад: upper chamber – верхня палата, committee of directors – рада директорів, Security Council – Рада Безпеки. Цей спосіб сприяє появі нових термінів.
- Описовий переклад – полягає в розкритті значення одиниці мови оригіналу за допомогою розгорнутого опису мовою перекладу, наприклад: Q-switched laser – лазер, який працює в режимі імпульсної добротності. Перевагою такого перекладу є можливість найповнішого розкриття суті описуваного явища.
- Наближений переклад – полягає у пошуку поняття, котре може повністю й не збігатися з вихідним, проте яке має значну семантичну подібність і певною мірою може розкрити його суть. Наприклад поняття “Santa Claus” та “Дід Мороз” не є ідентичними, проте суть одна й та ж.

Науковці з Пензенського державного педагогічного університету – С. В. Брикіна та Д. А. Широкова, досліджуючи проблему еквівалентності перекладу, розглянувши сленг як розмовний варіант професійного мовлення та проаналізувавши способи перекладу сленгу зазначили, що 41,7 % сленгових слів передаються за допомогою нейтральних словникових відповідників, 8,3 % - контекстуальної заміни (нейтральне слово), 8,3 % - опущення в результаті модуляції, 8,3 % - опущення в результаті описового перекладу, 18,3 % - сленгового словникового співвідношення, 25 % - сленгового слова (з контекстуальною заміною) [6, с.233]. Провівши схоже дослідження, А. Є. Вензель дійшла висновку, що при перекладі зниженої лексики, перекладачі часто вдаються до використання перекладацьких

трансформацій, таких як: опущення, додавання, конкретизація, генералізація, заміна, а особливо грубі лексичні одиниці можуть перекладатися за допомогою прийомів евфемізації та дисфемізації [8, с. 5].

Беручи до уваги таку кількість перекладацьких трансформацій, перекладач має розуміти ситуацію, коли та чи інша трансформація буде найдоречнішою. Важливо пам'ятати про збереження стилістичних особливостей сленгізмів, а також специфіку серіалу чи фільму, адже часто використання сленгових одиниць є характерною рисою персонажа, котра розкриває його та становить важливу частину цілого аудіовізуального продукту. Саме тому, перекладач має обрати відповідну стратегію та працювати над перекладом, враховуючи усю специфіку матеріалу.

Задля досягнення перекладацької мети, важливо розуміти, що переклад повинен бути адекватним та еквівалентним. Учені Томського університету стверджують, що кожен рівень еквівалентності передбачає свої особливості, котрі дозволяють зберегти зміст і цілі комунікації автора, тому вибір рівня еквівалентності залежить від лінгвістичних причин, відмінностей в граматичних структурах мов, відмінностях в сполучуваності слів, відмінностями в сталому порядку слів, тощо [31, с. 4]. За В. Н. Комісаровим адекватний переклад це такий, що забезпечує прагматичні задачі перекладацького акту на максимально можливому для досягнення цієї цілі рівні еквівалентності, не допускаючи порушень норм чи узусу мови перекладу, дотримуючись жанрово-стилістичних вимог до текстів даного типу і відповідаючи загальновизнаній конвенціональній формі перекладу [21, с.200]. Науковець виділяє наступні типи еквівалентних відношень між текстами оригіналу і перекладу:

- еквівалентність на рівні цілі комунікації, яка характеризується найменшою спільністю змісту оригіналу і перекладу;
- еквівалентність на рівні опису ситуації, яка характеризується дещо більшою спільністю змісту різномовних текстів, оскільки в обох текстах говориться про одне й те ж;

— еквівалентність на рівні способу опису ситуації, під час якої окрім спільності цілі комунікації і спільності ситуації зберігаються й поняття, за допомогою яких була описана ситуація в тексті оригіналу;

— еквівалентність на рівні структурної організації висловлювання, під час якої до описаних вище компонентів додається інваріантність синтаксичних структур оригіналу і перекладу;

— еквівалентність на рівні семантики словесних знаків – найменший ступінь смислової спільності, яка взагалі не може існувати між оригіналом і перекладом [21, с. 167].

Таким чином перед перекладачем постає складне завдання, яке передбачає урахування усіх особливостей перекладу сленгізмів та специфіку аудіовізуального перекладу. Як зазначають І. В. Онушканич та М. В. Штогрин, перекладач часто обирає оптимальний відповідник, детально вивчивши ширший контекст, тобто звернувши увагу на умови написання тексту, позицію автора оригіналу, історичне тло тощо, адже процес перекладу сленгізмів вимагає використання фонових знань, творчого досвіду, майстерності та загальної ерудиції [32, с. 298].

Отже, сленг – це соціальне явище, яке становить собою цікаве наукове питання для багатьох плідних досліджень. Беручи до уваги той факт, що сленг є частиною зниженої лексики, слід зазначити, що при його перекладі перекладачі стикаються зі значними труднощами, спричиненими як інтерлінгвальними, так і екстралінгвальними чинниками. Серед цих труднощів – неможливість дібрати відповідник у мові на яку перекладається сленгізм, точність у знаходженні аналогічних одиниць, котрі б повністю передали зміст чи ціль оригіналу, залежно від обраного рівня еквівалентності продукту. Використовуються різноманітні методи перекладу безеквівалентної лексики. Застосування того чи іншого методу залежить від інтенції перекладача, метою якого зазвичай є досягнення адекватності та еквівалентності перекладу.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Аудіовізуальний переклад, будучи спеціальним видом перекладу є кропітким процесом, котрий поєднує та синхронізує як вербальні, так і невербальні компоненти інформації оригіналу. Перед перекладачами постають труднощі, частіше зовнішні, такі як ситуативні рамки, особливості мовлення і т.д. Вони значною мірою впливають на обробку та передачу інформації. Аудіовізуальний переклад має вираження у різноманітні форм. Шляхи його реалізації є наступними: переклад для закадрового озвучення, переклад для субтитрування, переклад для дублювання та переклад дитячих анімаційних творів та ігор. У ході інтерпретації матеріалу, поданого джерелом оригіналу відбувається його трансформація, задля відповідності нормам країни, мовою якої він перекладається, при цьому зберігаються характерні особливості та мета повідомлюваного, котрі, хоча й адаптуються для іншомовних глядачів, проте перекладачі намагаються дібрати відповідник, який підходить за всіма критеріями, з метою збереження єдності твору та оригінального задуму авторів.

Порівнявши два способи аудіовізуального перекладу, котрі виступають найзатребуванішими та найпопулярнішими, а саме субтитрування та дублювання, було визначено, що хоча дублювання й має значно більше переваг, процес субтитрування є досить цікавим аспектом, розгляд якого може слугувати і вивченню іноземних мов, і зануренню в іншомовне середовище, та виступає бюджетним варіантом перекладу іншомовних продуктів.

У ході розгляду сленгу як соціального явища та дослідження його основних ознак, погляди вчених стосовно дослідження питання функціонування сленгу в соціумі та концепції сленгу у сучасній лінгвістиці булт взяті до уваги. Враховуючи соціальну природу людини взагалі, можливо зазначити, що сленг функціонує у її оточенні майже постійно. У процесі розгляду та аналізу підходів до визначення поняття сленгу, можна

стверджувати, що він виник як акт непокори та бунту проти уставлених соціальних норм. Саме тому, той пласт людей, котрий ним користується прагне виділитися з натовпу та заявити про свою індивідуальність. Цим і спричинений великий інтерес до цього соціального явища, яке провокує масу досліджень з різних дисциплін – лінгвістики, соціології, психології та ін. Намагання класифікувати це явище виявилися досить плідними. Ми можемо взяти до уваги категоризацію Ф. В. Снегірьова, або В. Г. Вілюмана. Обидва дослідники вирізняють основні типи: це загальний сленг і спеціальний.

Серед науковців немає одностайної думки, щодо розмежування термінів «сленг» та «жаргон». Все ж відмінності не є досить явними, що й спричиняє невизначеність. Процес розрізнення цих двох елементів зниженої лексики може бути досить виснажливим та потребувати додаткових знань про специфіку того чи іншого слова чи виразу.

Питання джерел поповнення лексики сленгу, у процесі котрого ми спиралися на наукові доробки Е. А. Рубцової та вчених Чанчунського університету, показало, що найчастіше інформація береться з іншомовних джерел, з інших явищ зниженої лексики та зазвичай, старим, уже вживаним раніше словам, надається нове значення, котре може кардинально відрізнятись від попереднього чи оригінального значення слова або виразу.

У ході роботи було виявлено, що при перекладі сленгу зазвичай застосовуються певні перекладацькі трансформації. Було розглянуто думку В. Н. Комісарова, котрий вважає, що найуживанішими перекладацькими трансформаціями виступають: транскрибування, транслітерація, калькування, лексико-семантичні заміни (конкретизація, генералізація). Застосування того чи іншого виду залежить від інтенції перекладача, метою якого зазвичай є досягнення адекватності та еквівалентності перекладу.

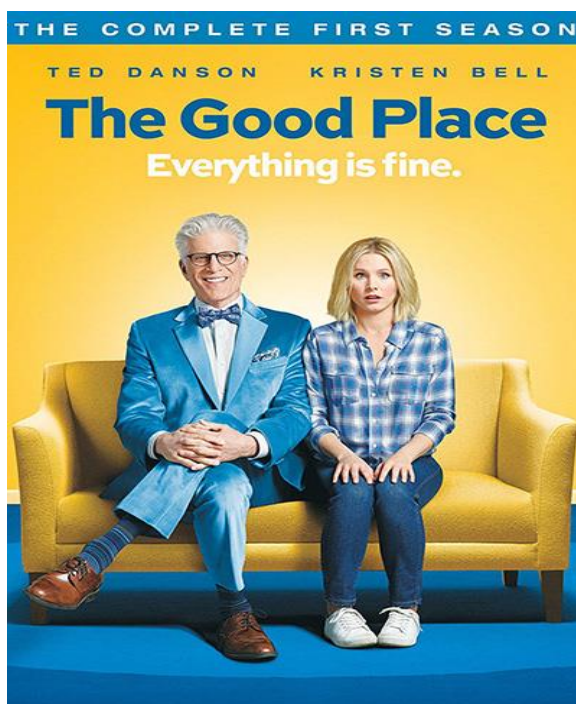
РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ СЛЕНГІЗМІВ У ТЕЛЕСЕРІАЛАХ «THE GOOD PLACE» ТА «RIVERDALE»

2.1. Лексико-семантичне поле «Людина та міжособистісні стосунки»

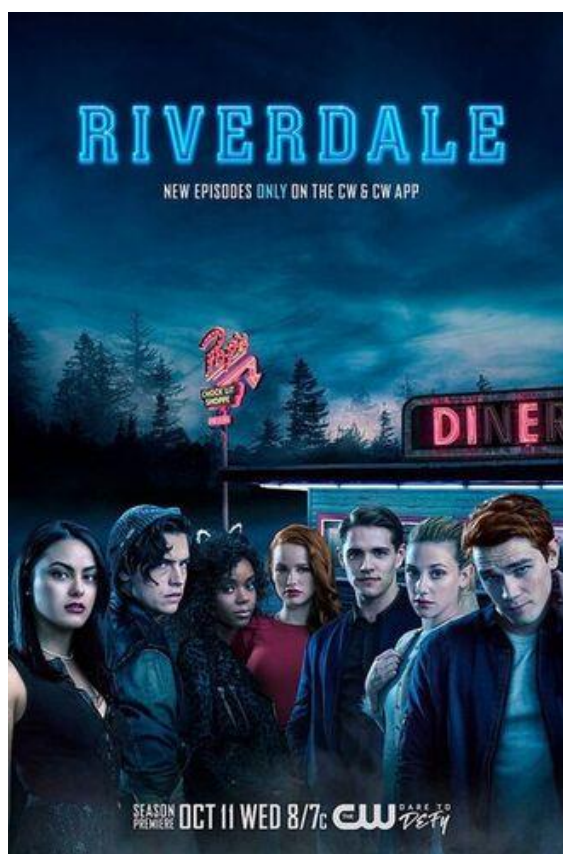
Вибір серіалів зумовлений їх наповненістю різноманітними сленговими одиницями, що спричинено їх новизною та певною популярністю. Матеріал відбирався з серіалів *The Good Place* [53] та *Riverdale* [54].

The Good Place (У кращому світі) - американський комедійний телесеріал (рис. 2.1), створений Майклом Щуром, складається з 4 сезонів, транслюється з 2014 року до 2020 року. В основі лежить історія про менеджера з продажів Елеонор Шеллстроп, котра за життя поводитися досить не добре. Після смерті вона випадково потрапила до раю. Розуміючи, що це помилка, Елеонор вирішує приховати це та змінитися, тобто стати кращою людиною.

(рис. 2.1. Взято з сайту: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:The_Good_Place.jpg)

Riverdale (Рівердейл) – американська телевізійна підліткова драма (рис. 2.2), заснована на персонажах коміксів Archie Comics, складається з 4 сезонів, транслюється з 2017 року по 2020 рік. Сюжет фокусується на житті підлітків, які мешкають у невеликому містечку Рівердейл. Після неочікуваного вбивства Джейсона Блоссома вони починають розслідувати усі таємниці цього маленького міста, котрі приховані за ідеальним фасадом.

(Рис. 2.2 Взято з сайту: https://riverdale.fandom.com/ru/wiki/%D0%A1%D0%B5%D0%B7%D0%BE%D0%BD_2_%28%D0%A0%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D1%8D%D0%B9%D0%BB%29)

Методом контекстуального аналізу було відібрано 157 сленгових одиниць. У результаті компонентного аналізу сленгові одиниці було

згруповано у 2 великі лексико-семантичні поля – «Людина та міжособистісні стосунки», котре поділяється на такі мікрополя, як: «зовнішній вигляд», «розумові здібності» і «проблеми» та лексико-семантичне поле «Згубні звички».

Субтитри орієнтовані на онлайн аудиторію, на телебаченні не транслюються. Зі зростанням популярності цих серіалів виникла жага до передачі їх саме українською мовою, слід зазначити, що субтитрування українською мовою досить рідкісне явище особливо, говорячи про серіали. Тож, вибір команд перекладачів був досить обмеженим.

У ході контекстуального аналізу сленгізмів, вилучених з англomовних серіалів «The Good Place» та «Riverdale» було виявлено, що більшість одиниць, котрі входять до лексико-семантичного поля «Людина та міжособистісні стосунки», яке поділяється на такі мікрополя, як: «зовнішній вигляд», «розумові здібності» та «проблеми», було помічено в ситуаціях, які виражали відносини між друзями. Тому, до цього поля входять наступні сленгізми: Мікрополе «зовнішній вигляд» представлене такими лексичними одиницями: *chunkster* – товстуха, *dog-face*- страхолодина, *cutie-pants*- пупсик, *a rockin' bod* – (та\той у кого) потрясне тіло, *a piece of crap* – волоцюга, *dingdongs* – гарнюні, *hottie*, *arm-candy* – красунчик, *IT-girl* – модниця, *DILF*-у –виглядати відпадно (про чоловіків за 30), *Sloopy seconds* – брудна шльондра. Мікрополе «розумові здібності» характеризується такими лексичними одиницями: *goofball*, *shirt-for-brains* – бовдур, *newbie* – чайник, *catatonic bimbos*- нетямучі дурепа, *sapheads*- дурепа. Мікрополе «проблеми» представлене наступними сленгізмами: *to fork up* – помилитися, *to be toast* – мати проблеми, *to freak out* -збожеволіти, *total phony* – повна липа, *to suck* – облажатися, *to chicken out* – передумати, *a mess*- дурня, *sucks* – відстій, *to screw up* – облажатися, *diva crap*- примадонна, *screw it* – до біса, *what the heck* – що, *bananas* – шизонутий.

2.1.1. Аналіз перекладацьких трансформацій при передачі сленгізмів

У ході дослідження сленгізмів, котрі відображають належність до лексико-семантичного поля «Людина та міжособистісні стосунки» перекладачі вдалися до застосування різноманітних перекладацьких трансформацій. Зобразимо класифікацію методів перекладу сленгізмів у табл. 2.1:

Таблиця 2.1

Мікрополя лексико-семантичного поля «Людина та міжособистісні стосунки»	Сленгова одиниця	Переклад	Перекладацька трансформація, до якої вдався перекладач
Мікрополе «зовнішній вигляд»	Which Riverdale <u>hottie</u> made the cut?	І хто ж із рівердейльських <u>красунчикі</u> <u>в</u> пройшов відбір?	Еквівалентна заміна
	A former <u>IT girl</u> from New York, made off like a fall from grace?	<u>Модниця</u> з Нью-Йорку, яка втратила свою славу?	Конкретизація
	Or one of his goons,	Чи хтось із його	Еквівалентна заміна

	<p>wrote, <u>\Sloopy</u> <u>seconds`</u> on my locker. -</p>	<p>кретинів, написав мені на шафці “<u>Брудна</u> <u>шльондра</u>” :</p>	
	<p>And what if she doesn't blink? Back in New York, whenever I needed to blow off some steam, or force my mother's hand, I'd go out on a bender, dancing with my fave celebrity gal-pal, my best gay, and some</p>	<p>А якщо не зробить? У Нью- Йорку, коли мені треба було спустити пар чи змусити маму розкрити карти, я пускалась берега, танцювала із улюблено ю зірковою подружко ю, найкращи</p>	<p>Конкретизація</p>

	<p>dim-witted, sexy, disposable <u>arm-candy</u>.</p>	<p>м другом- геєм і якимось недалеким, сексуальни м <u>красунчик</u> <u>ом</u>.</p>	
	<p>You're looking extremely <u>DILF-y</u> today.</p>	<p>Виглядаєт є <u>відпадно</u>.</p>	<p>Генералізація</p>
	<p>That <u>hottie</u> kept looking at you.</p>	<p>Та <u>красуня</u> на тебе дивилась.</p>	<p>Еквівалентна заміна</p>
	<p>And there are a couple of, you know, <u>chunksters</u>.</p>	<p>І тут декілька <u>ТОВСТУХ</u>, сам знаєш.</p>	<p>Еквівалентна заміна</p>
	<p>You're very qualified, but you're also what</p>	<p>Ти кваліфіков ана, але ти, як ми це</p>	<p>Еквівалентна заміна</p>

	we call in the coffee shop game a, uh, <u>dog-face</u> .	називаємо <u>страхолюдина</u> .	
	Oh, yes they do, <u>cutie-pants</u> .	Звісно, <u>пупсику</u> .	Еквівалентна заміна
	Not to mention - you have <u>a rockin' bod</u> .	Не кажучи вже про твоє <u>потрясне тіло</u> .	Еквівалентна заміна
Мікрополе «розумові здібності»	You catch on quick, <u>newbie</u> .	Ти швидко вчишся, <u>чайнику</u> .	Еквівалентна заміна
	You <u>catatonic bimbos</u> didn't even vote.	Ви, <u>недалекі придзигльованки</u> , навіть не проголосували.\ Ви, <u>нетямучі дурепи</u> , навіть не	Еквівалентна заміна

		проголосу вали	
	So you <u>stuttering</u> <u>sapheads</u> are too dim to exercise your own rights, and you've got the combined vocabulary of a baked potato.	Дві <u>дурилки</u> , навіть не можете скористати сь своїми правами і ваш спільний словников ий запас як у печеної картоплі.	Еквівалентна заміна
	You are <u>loco</u> , girlfriend.	У тебе <u>дах</u> <u>поїхав</u> , подружко.	Еквівалентна заміна
	Okay, did we miss anything? Ugh, take that jersey off, you <u>goofball</u> .	Готово, ми нічого не забули? Зніми сорочку, <u>бовдуре</u> .	Еквівалентна заміна
	You didn't get into	Ти взагалі не	Еквівалентна заміна

	heaven at all, <u>shirt-for-brains</u> .	потрапляв на небо, <u>бовдуре</u> .	
Мікрополе «проблеми»	Try harder! Maybe try not <u>sucking</u> so much.	Може, постарайся <u>облажатис</u> ь не так сильно.	Евфемізація
	Did you want to say something to me, Valerie? It's just that I don't have to deal with this <u>diva crap</u> when I'm working with Archie.	Валері, хочеш щось сказати? Тільки те, що, коли я займаюсь із Арчі, мені не доводиться терпіти <u>примадонн</u> .	Евфемізація
	God, Jug, why didn't you tell me? And where does your dad	Боже, Бебе, чому ти не розказав? А тато думає ти	Еквівалентна заміна

	<p>think you are? He thinks I'm couch-surfing. Well, <u>screw that</u>. Live with me.</p>	<p>де? У друзів ночую. Ну, <u>до біса все</u>. Живи зі мною.</p>	
	<p><u>Screw it</u>. I'm with Betty.</p>	<p><u>До біса</u>. Я з Бетті.</p>	<p>Еквівалентна заміна</p>
	<p>Juggy, we <u>screwed up</u>.</p>	<p>Беве, ми <u>облажалис</u>ь.</p>	<p>Еквівалентна заміна</p>
	<p>I mean, somebody royally <u>forked up</u>.</p>	<p>Хтось конкретно <u>помилився</u>.</p>	<p>Евфемізація</p>
	<p>Hey, guys! Uh, emergency neighborhood meeting, now! We'll be right there,</p>	<p>Гей, привіт! Невідклад на зустріч усього кварталу! Зараз! Скоро</p>	<p>Еквівалентна заміна</p>

	Michael! If I walk out of here in these clothes, I'm <u>toast</u> .	будемо, Майкле! Якщо я вийду звідси в цьому одязі, <u>мені</u> <u>кінець</u> .	
	The point is, she straight up <u>sucks</u> , bro.	Головне, що вона – <u>відстій</u> .	Еквівалентна заміна
	<u>It's a mess</u> , dude.	Повна <u>дурня</u> , чуваче.	Дисфемізація
	I don't know how I got here, I have no idea what's going on, and I am <u>freakin' out</u> , homey! You got to help me.	Я не розумію, як я сюди потрапив, не уявляю, що відбуваєть ся, і незабаром я <u>збожеволі</u> <u>ю!</u>	Евфемізація

	They made a mistake. <u>Total phony.</u>	Вони помилилися. <u>Повна липа.</u>	Еквівалентна заміна
	I hope I don't <u>chicken out</u> at the last second.	Сподіваюся, я не <u>передумаю</u> в останню мить.	Еквівалентна заміна
	Yeah! Whee! Hey, up there, having fun, or does it maybe <u>suck</u> , probably?	Агов, нагорі! Вам там весело, чи може хоч трошечки не дуже?	Евфемізація
	I mean, it's so convoluted, I just kept reading the same paragraph over and over again, trying to figure out	Вона така заплутана, я читав один абзац знов і знов, намагаючись зрозуміти, <u>що</u> ти цим хочеш сказати.	Опущення

	<u>what</u> <u>the</u> <u>heck</u> you were saying.		
	The plan was <u>bananas</u> , even for me	План був <u>шизанутий</u> , навіть для мене.	Еквівалентна заміна

Провівши ґрунтовний аналіз 31 сленгової одиниці ми вирішили зобразити методи перекладу, котрі виявилися превалюючими та зазначити кількість сленгових одиниць, котрі їм відповідають. Тож, усі дані систематизовано у табл. 2.2:

Таблиця 2.2

Метод перекладу	Кількість одиниць
Еквівалентна заміна	21
Евфемізація	5
Конкретизація	2
Генералізація	1
Дисфемізація	1
Опущення	1
Додавання	0

Отже, превалюючими прийомами перекладу, до яких вдавалися перекладачі у ході роботи зі сленговими одиницями виявилися: метод еквівалентної заміни, евфемізація та конкретизація. Відповідно, еквівалентна заміна є методом перекладу, до якого перекладачі зверталися найчастіше.

Продемонструємо прикладами вжитку сленгових одиниць у контекстах, для наглядності:

- ***Juggy, we screwed up.***

Бе́ве, ми облажались.

Доречно застосований прийом еквівалентної заміни, експресивність збережена та сленгізм перекладений з таким же негативним забарвленням. Контекст вжитку: розмова між групою підлітків; соціальна дистанція – близька; емоції: співчуття, відчуття провини; ціль спілкування: вибачення за невдало підготований сюрприз.

- ***They made a mistake. Total phony.***

Вони помилилися. Повна липа.

Ще один приклад влучного застосування еквівалентної заміни. Відповідник українською мовою повністю відповідає оригіналу та передає те ж значення повного розчарування. Контекст вжитку: розмова між двома жителями міста, котрі не мали б там жити; соціальна дистанція – далека; емоції: веселощі; ціль спілкування: зрозуміти, що управляючі містом помилилися, коли запровадили їх сюди.

Наступним за частотою вживаності став метод евфемізації. Перекладачі вдавалися до нього у випадках, коли сленгова одиниця звучала досить грубо мовою оригіналу, як наприклад у наступному випадку:

- ***Did you want to say something to me, Valerie? It's just that I don't have to deal with this diva crap when I'm working with Archie.***

Валері, хочеш щось сказати? Тільки те, що, коли я займаюсь із Арчі, мені не доводиться терпіти примадонн.

В оригіналі «diva crap» має вульгарний відтінок, тому перекладач вдався до згаданого вище прийому, аби пом'якшити його та підлаштувати під сприйняття української аудиторії. Контекст вжитку: розмова між підлітками (дівчата); соціальна відстань – близька; емоції: конфліктність, претензійність; цілі комунікації: виразити невдоволення думкою іншої.

- ***I don't know how I got here, I have no idea what's going on, and I am freakin' out, homey! You got to help me.***

Я не розумію, як я сюди потрапив, не уявляю, що відбувається, і незабаром я збожеволюю!

У даному випадку можемо спостерігати пом'якшення значення у процесі перекладу українською мовою. Відповідник обрано доцільно, просто з дещо слабшим відтінком значення. Контекст вжитку: розмова між двома жителями міста, котрі не мали б там жити; оціальна дистанція - далека; емоції: паніка, страх; ціль спілкування: розкрити карти, пояснити, що він не той, за кого себе видає.

Наступним методом за частотою звертань став метод конкретизації. Перекладачі вдавалися до нього не досить часто, та не у всіх випадках це було виправдано. Наприклад, не зовсім доречним його використанням є переклад наступного сленгізму:

- ***A former IT girl from New York, made off like a fall from grace?***

Модниця з Нью-Йорку, яка втратила свою славу?

Перекладач використав прийом конкретизації, хоча в оригіналі сленгова одиниця «IT- girl» позначає дівчину, котра стала популярною через її соціальне життя, а в перекладі ми бачимо одиницю «модниця», що не зовсім відповідає оригіналу. Тобто, поняття було звужено до конкретного роду діяльності, проте в оригіналі не вказано, що це саме індустрія моди. Контекст вжитку: розмова між двома підлітками (дівчина та хлопець) на побаченні; репліка спрямована до дівчини; емоції – флірт, романтичні; соціальна відстань – близька; ціль комунікації – дізнатися більше про один одного.

- ***And what if she doesn't blink? Back in New York, whenever I needed to blow off some steam, or force my mother's hand, I'd go out on a bender, dancing with my fave celebrity gal-pal, my best gay, and some dim-witted, sexy, disposable arm-candy.***

А якщо не зробить? У Нью-Йорку, коли мені треба було спустити пар чи змусити маму розкрити карти, я пускалась берега, танцювала із улюбленою зірковою подружкою, найкращим другом-геєм і якимось недалекоим, сексуальним красунчиком.

Застосовано прийом конкретизації, адже сленгова одиниця ***arm-candy*** має дещо ширше значення в оригіналі, а саме вона застосовується для позначення привабливої особи, котра супроводжує вас на якомусь соціальному заході та виконує роль «трофея», котрим можна похизуватися перед іншими. У перекладі ж ми бачимо, що тільки елемент «привабливої зовнішності» було взято до уваги, в той час як інші аспекти випущено. Контекст вжитку: розмова між друзями (хлопець, дівчина, підлітки); соціальна дистанція – близька; емоції: піднесеність, ностальгія; ціль комунікації: розповісти про минуле, показати роль в сім'ї.

Далі за частотою вживаності можемо бачити такий метод, як генералізація. Зазвичай перекладачі звертаються до нього, коли виникають проблеми зі знаходженням точного еквівалентна, котрий би враховував усі деталі оригінального словосполучення. Як приклад, можемо спостерігати генералізацію у наступному реченні:

- ***You're looking extremely DILF-y today.***

Виглядаєте відпадно.

Застосовано генералізацію та частково нейтралізацію, адже слово DILF-y має сексуальний підтекст, а в перекладі це значення втрачається. Контекст вжитку: розмова між підлітком(дівчина) та батьком її друга; соціальна дистанція – далека; емоції: непорозуміння, недоречність; ціль спілкування: прихід в гості та знайомство.

Метод дисфемізації, як виявилось, не є часто вживаним, проте, значно впливає на сприйняття перекладеного продукту. Можна сказати, що у багатьох випадках цей метод не є виправданим та частково впливає на цілісність сприйняття матеріалу. Можемо прослідкувати це у наступних випадках:

- *It's a mess, dude.*

Повна дурня, чуваче.

Контекст вжитку: розмова між жителем міста (чоловіком) та помічницею; соціальна дистанція – далека; емоції: розчарування; цілі спілкування: вказати на те, що його наукова праця не має сенсу.

Отже, перекладачі вдалися до застосування методів еквівалентної заміни, евфемізації та конкретизації. Це пояснюється тим, що перекладачі прагнуть до адекватного відтворення оригінальних сленгових одиниць та словосполучень, намагаються зберегти емоційне забарвлення тих одиниць, з котрими вони працюють та звертають увагу на такий аспект як адаптації одиниці до реалій країни, мовою якої вона перекладається. Це робиться для кращого сприйняття аудиторією продукту та підвищенню інтересу до оригінального ресурсу в тому числі. Іноді перекладачі вдавалися до таких методів перекладу, у ході яких було порушено первинне значення, котре закладалося автором оригінального ресурсу, що суперечило необхідності дотримання семантичної єдності, котра у свою чергу відіграє величезну роль у розумінні екранного дійства, характерів персонажів та ситуацій взагалі. Саме тому, нехтування або неможливість адекватного відтворення сленгізмів мовою перекладу значною мірою впливає на подальшу перцепцію зі сторони глядачів.

2.1.2. Аналіз перекладацьких помилок перекладу сленгізмів та шляхи їх вирішення

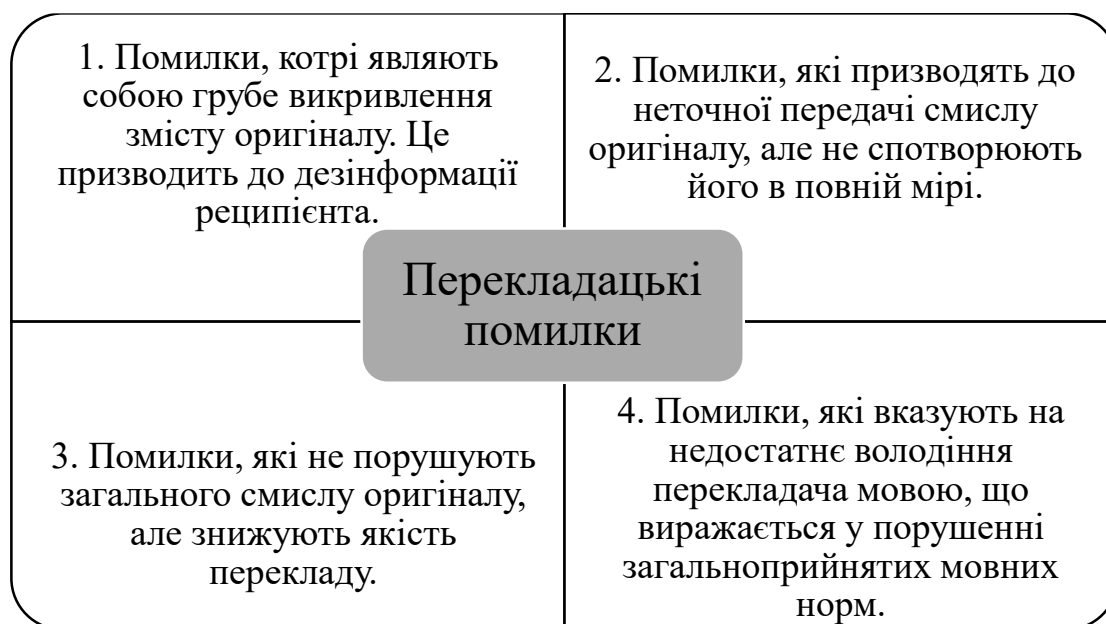
Перекладацькі помилки спостерігаються у перекладачів-початківців, хоча досвідчені перекладачі теж не є винятком. Найчастіше вони спричинені тим, що перекладач не володіє необхідними фоновими знаннями або має низький рівень лінгвокультурної компетентності. Ще однією причиною є нездатність повністю зануритися в іншомовне середовище та потрактувати мовний елемент з точки зору носія мови. Аби досягти цього необхідно ґрунтовно опрацювати матеріал, звертаючи увагу на всі нюанси. Це дасть

змогу продукувати адекватний переклад та досягти повного розуміння зі сторони аудиторії, котра сприймає готовий продукт. Звісно, беручи до уваги усі нюанси необхідні для створення субтитрів, котрі перекладач тримає у голові, стає зрозумілим, що екранний простір є досить проблемним місцем для відтворення та врахування усіх необхідних елементів. Проте, вмілий вибір стратегії перекладу уможлиблює досягнення перекладацької мети, а саме адекватного та еквівалентного перекладу, доступного для розуміння глядачам.

Перейдемо до розгляду перекладацьких помилок. Як стверджує Н. К. Гарбовський [12, с.108], перекладацькі помилки можуть бути двох видів:

- перекладацькі помилки пов'язані зі сприйняттям: недостатній рівень володіння мовою оригіналу, недостатній когнітивний досвід, неуважне ставлення до тексту;
- перекладацькі помилки пов'язані з породженням тексту перекладу, серед яких: недостатнє знання системи мови перекладу (невміння віднайти найдоречніший еквівалент з точки зору оцінних конотацій, стилістики та історії мови і суспільства; не вміння віднайти семантично найточніший еквівалент), незнання законів побудови висловлювань мовою перекладу (незнання закономірностей мовленнєвої комунікації, або нехтування ними; незнання законів ритмічної організації тексту).

Також варто звернути увагу на класифікацію, запропоновану В. В. Комісаровим [21, с.65], адже, на наш погляд, вона є більш розгорнутою та вмещає в себе більшу кількість аспектів, котрі треба врахувати при перекладі. Зобразимо її схематично:

Розглянемо характеристику перекладацьких помилок, котрі допускають у процесі перекладу як початківці, так і досвідчені перекладачі, запропоновану Л. К. Латишевим [24, с. 237], котрий окреслює такі типи:

- Функціонально-змістові помилки:
  - спотворення: дезінформує адресата щодо того, що насправді сказано в тексті оригіналу;
  - неточності: менш суттєво, проте все ж дезінформують адресата стосовно того, що насправді сказано в тексті оригіналу;
  - неясності: впливає на адресата дезорієнтуючи, тобто думку майже неможливо уловити, оскільки переклад не є достовірним.
- Мовні помилки:
  - системно-мовні (порушують мовну логіку, проте не викривляють зміст оригіналу);
  - нормативно-мовні (включають в себе морфологічні помилки, функціонально-стилістичні порушення);
  - узуальні (недотримання мовленнєвих норм).

Простежимо вдавання перекладачів до згаданих вище перекладацьких помилок, проаналізувавши переклад відібраних нами сленгових одиниць українською мовою:

Пропуски:

- *I mean, it's so convoluted, I just kept reading the same paragraph over and over again, trying to figure out what the heck you were saying.* Вона така заплутана, я читав один абзац знов і знов, намагаючись зрозуміти, що ти цим хочеш сказати. Перекладач вдався до прийому опущення та не відтворив елемент у мові перекладу. Вдаючись до такого рішення він пом'якшив сприйняття репліки глядачем, адже what the heck має негативне забарвлення. Контекст вжитку: розмова між головним у місті та жителем; соціальна дистанція – далека; емоції: дискомфорт, невизначеність; ціль спілкування: пояснити, що його наукова праця не має сенсу.

Неточності:

- *You're looking extremely DILF-y today.* - *Виглядаєте відпадно.*

Застосовано генералізацію, та частково нейтралізацію, адже слово DILF-у має вульгарний підтекст, а в перекладі це значення втрачається. Тому, зміст закладений автором не достатньо переданий. Контекст вжитку: розмова між підлітком (дівчина) та батьком її друга; соціальна дистанція – далека; емоції: непорозуміння, недоречність; ціль спілкування: прихід в гості та знайомство.

Випадків спотворення не було помічено, що є гарним показником, адже у разі наявності одиниць, перекладених таким чином, якість перекладу значною мірою б знизилася та зробила б сприйняття продукту важчим.

Прослідкувавши до яких методів перекладу вдався перекладач, ми хотіли б зазначити, що деякі варіанти перекладу, котрі б передбачали використання інших перекладацьких трансформацій, на нашу думку, були б доречніші. Тож, запропонуємо власний переклад наступних сленгових одиниць.

Наприклад, до варіанту: *The plan was bananas, even for me* - *План був шизанутий, навіть для мене*. Перекладач застосував прийом еквівалентної заміни. Контекст вжитку: розмова підлітка з представниками

правоохоронних органів; соціальна відстань – далека; розмова за умов обговорення смерті брата підлітка; емоції персонажа – сум, збентеження; ціль комунікації – дізнатися, що сталося з померлим підлітком. Ми вважаємо, що можна вдатися до цієї ж перекладацької трансформації, тобто підібрати сленгізм українською мовою, котрий би за значенням відповідав англійському варіанту, проте з дещо звичними відповідниками, котрі послуговуються у використанні підлітків та молоді. Як приклад сленговій одиниці «bananas» відповідають наступні сленгізми: «з наворотами» (щось дивне, нелогічне), «фіговий», «галімей» (поганий). Тому, як варіант, переклад можна зобразити таким чином: *План був фіговий/галімей/з наворотами, навіть для мене.*

Сленгова одиниця «*shirt-for-brains*», була перекладена як «*бовдур*» шляхом еквівалентної заміни. Контекст вжитку: розмова між двома жителями міста, котрі не мали б там жити; соціальна дистанція – далека; емоції: невдоволення, здивування; ціль спілкування: пояснити, що їм не місце у цьому місці. Застосувавши цей прийом, було обрано одиницю, котра є досить влучною, проте на нашу думку, вдалим варіантом перекладу було б: «*вмістилище для мозку*». Тим самим, ми зберегли і первинне значення, закладене в цей вираз і відтворили форму, котра схожа на оригінал.

При розгляді сленгізму «*catatonic bimbos*» (контекст вжитку: розмова між однокласницями (учасницями спортивної команди підтримки); соціальна дистанція – близька; емоції: злість, розчарування; ціль комунікації: обуритися на їх вибір в користь іншого капітана) котрий був перекладений як «*недалекі придзигльованки*» та «*нетямучі дурепи*» на нашу думку, варто розглянути компоненти словосполучення та зазначити, що українським відповідником сленгізму «*bimbos*» слід вважати слова «*фіфочка*», «*шелихвістка*» (пуста, нерозсудлива, легковажна людина). Хоча, без сумніву, варіант «нетямучі дурепи» є досить достойним. Тому, запропонований нами варіант має наступний вигляд: *You catatonic bimbos didn't even vote. – Bu,*

недалекі шелухвістки, навіть не проголосували. У цьому випадку ми вдалися до еквівалентної заміни.

Як ми вважаємо до сленгізму chicken out - *I hope I don't chicken out at the last second.* - *Сподіваюся, я не передумаю в останню мить* (контекст вжитку: розмова між жителькою міста та управителем міста; соціальна дистанція – далека; емоції: збудження, піднесений настрій, хвилювання; ціль комунікації: розповісти про те, що він відчуває) можна підібрати доречніший відповідник. Доцільнішим у цьому випадку може виступати фразеологізм «дати дьору» (злякатися чогось або когось). А кінцевий варіант матиме наступний вигляд: *I hope I don't chicken out at the last second.* - *Сподіваюся, я не дам дьору в останню мить*. Вибір цієї одиниці обумовлений необхідністю знаходження відповідника в українській мові, котрий більшою мірою показував би оригінальний сленгізм.

Під час перекладу сленгізму to suck перекладач вдався до прийому дисфемізації, замінивши його на вираз «трошечки не дуже»: *Yeah! Whee! Hey, up there, having fun, or does it maybe suck, probably? -Агов, нагорі! Вам там весело, чи може хоч трошечки не дуже?* Контекст вжитку: розмова між жителями міста; соціальна дистанція – далека; емоції: заздрість, знущання; цілі спілкування: показати, що її не влаштовує такий хід справ, виразити обурення. Ми вважаємо, що у цьому випадку варто було б зберегти сенс, закладений автором з метою передати особливості мовлення персонажу, тому, ми переклали цей елемент наступним чином: *-Агов, нагорі! Вам там весело, або, можливо, все відстійно/ фігово?.* Ми вдалися до використання прийому евфемізації, адже це дало змогу передати інтенцію персонажа ближче до серіального простору.

Отже, перекладачі вдавалися до неточностей та пропусків. Це пояснюється тим, що сленгові одиниці є досить специфічним пластом лексики, переклад якого потребує значних фонових знань, котрі, на жаль, не часто доступні перекладачам у повному обсязі на певному етапі їх роботи. Ще однією причиною цього може бути нерозуміння одиниці мови оригіналу,

що тягне за собою наявність неперекладених елементів, неправдиве відтворення інформації, неповноту та надлишковість. Рішенням у такому випадку було б переосмислення обраної стратегії та орієнтація на іншу, більш доречну. Типовою помилкою (проте, непоміченою у відібраних матеріалах) є неврахування культурних аспектів мови оригіналу та мови перекладу. Це породжує неможливість віднайти еквівалент, котрий би точно відбивав реалію, описану в оригіналі і таким чином, часткове досягнення або взагалі недосягнення перекладацької мети. Загалом, на нашу думку, переклад сленгових одиниць, здійснений перекладачами, був досить вдалим, вони врахували як аспекти сприйняття, так і мовні особливості. Це дало змогу зобразити серіальний простір таким, яким його задумував оригінальний ресурс. Ми вважаємо, що деякі варіанти перекладу, зазначені нами у цьому пункті є більш влучними, адже у ході роботи зі сленговими одиницями слід враховувати різні деталі та підбирати варіант, котрий буде гармонічно виглядати для реципієнтів мови, якою перекладається продукт.

2.2. Лексико-семантичне поле «Згубні звички»

Досить часто у серіалах «The Good Place» та «Riverdale» зустрічається використання сленгових виразів, які позначають наркотичні речовини, азартні ігри та алкоголь. Ми вважаємо, що цей факт зумовлений різноманітними вподобаннями молодіжної культури, серед яких вагоме місце займають саме такі види проведення вільного часу. Для молоді це не є чимось табуйованим, адже вони вільно про це говорять та, відповідно, це й відображається в аудіовізуальних продуктах, найчастіше у серіалах про тинейджерів, хоча й телесеріали, розраховані на аудиторію молодих людей теж сповнені такого роду висловів. Саме тому, ми вирішили виокремити таке лексико-семантичне поле, як «Згубні звички». До нього увійшли сленгові одиниці, котрі мають негативний відтінок та відображають сфери, у котрих зацікавлена молодь та підлітки.

Розглянемо сленгові вирази, котрі належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички», серед них: *booze*- випивка, *dime bags of weed*- трава, *jingle-jangle* –«веселі дзвіночки», *uppers* – наркота, *a stoner kid* – наркоман, *mobster* – бандит, *Dude is ripped* – шибайголова, *Fizzle Rocks* – пінявка, *to be doped up* – бути обдовбаним, *to be tripping* – бути обдовбаним, *a candy* – смаколик (про наркотики), *to be high* – перебувати під дією наркотиків, *to get hooked* – підсісти (на наркотики).

Можемо помітити, що більшість сленгових одиниць використовується на позначення наркотичних речовин та дій, пов'язаних з їх використанням. Це пояснюється тим, що молодь часто бачить в наркотичних речовинах спосіб розслабитися та отримати задоволення. Саме тому, значна кількість сленгізмів і застосовується на позначення цього явища у суспільстві.

2.2.1. Аналіз перекладацьких трансформацій при передачі сленгізмів

Розглянемо лексико-семантичне поле «Згубні звички» детальніше. Для цього дослідимо перекладацькі трансформації, застосовані у ході перекладу сленгових одиниць, котрі до нього належать. Зобразимо класифікацію методів перекладу сленгізмів у табл. 2.3:

Таблиця 2.3

Лексико-семантичне поле «Згубні звички»		
Сленгова одиниця	Переклад	Перекладацька трансформація, до якої вдався перекладач
1. Mix it with the <i>booze</i> and it lowers your inhibitions.	Якщо змішаєш з <u>випивкою</u> , не зможеш стримуватись.	Еквівалентна заміна

Hello, truth serum.	Справжня сироватка правди.	
2. It's <i>dime bags of weed</i> .	Вони продають <i>траву</i> за безцінь.	Конкретизація
3. But this guy, he was probably out of his head on meth or the <i>jingle jangle</i> , some Southside lowlife that was just looking for a cash grab.	Але цей чоловік, мабуть, був під метом або під <i>“веселими дзвіночками”</i> , або це якийсь бандюк із Південного боку, який хотів відхопити грошей.	Еквівалентна заміна
4. But why do you need <i>uppers</i> , Wonder Bread?	Навіщо тобі <i>наркота</i> , Солодка Булочко?	Еквівалентна заміна
5. Well, Doug was <i>a stoner kid</i> who lived in Calgary during the 1970s.	– Що ж, він був <i>наркоманом</i> , мешкав у Калгарі у 70-х.	Еквівалентна заміна

6. You got manipulated by a <u>mobster</u> .	Тобою маніпулював <u>бандит</u> .	Еквівалентна заміна
7. - <u>Dude is ripped</u> . -And a petty criminal	- Той, ще <u>шибайголова</u> . – Ще й злочинець.	Еквівалентна заміна
8. High on <u>Fizzle Rocks</u> , and the very game itself.	Ми були під дією « <u>пінявки</u> ».	Еквівалентна заміна
9. Want the finger pointed at us because we happened <u>to be doped up</u> and trespassing on the night Featherhead disappeared?	Ти хочеш, щоб звинуватили нас, бо ми <u>були обдовбані</u> та влізли до школи, коли зник директор?	Еквівалентна заміна
10. -And you're the only one that saw him. - Because you guys were <u>tripping</u> .	- І тільки ти його бачила. – Так, бо ви були обдовбані.	Еквівалентна заміна
11. Can you just not tell anyone about <u>the candy</u> ?	Будь ласка, можеш нікому	Опущення

	не розповідати про <u>це</u> ?	
12. Because <u>we were high</u> on Fizzle Rocks.	Тому що були під дією «пінявки».	Еквівалентна заміна
13. The part about how you are producing Fizzle Rocks and giving it away for free, to get every teenager in Riverdale <u>hooked</u> .	Частинку, де ти виготовляєш «пінявку», й роздаєш її безкоштовно кожному підлітку в Рівердейлі.	Опущення

Як можемо спостерігати, перекладачі вдавалися до різних перекладацьких трансформацій у ході створення субтитрів до оригінального продукту. Найуживанішими перекладацькими трансформаціями виступають: еквівалентна заміна та опущення. Зобразимо дані у табл. 2.4:

Таблиця 2.4

Перекладацька трансформація	Кількість одиниць
Еквівалентна заміна	10
Опущення	2
Конкретизація	1

Як бачимо, у процесі перекладу сленгових одиниць, котрі належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички», перекладачі обрали шлях пошуку еквівалентів у мові, якою перекладається аудіовізуальний продукт. Це пояснюється тим, що в українській мові, як і у англійській присутня

значна кількість відповідників на позначення речей, стосовно алкоголю, наркотиків, бандитизму, тобто негативного способу ведення життя. Розглянемо декілька контекстів вжитку сленгізму, у ході перекладу якого було застосовано таку перекладацьку трансформацію як еквівалентна заміна:

- ***Mix it with the booze and it lowers your inhibitions. Hello, truth serum.***

- *Якщо змішаєш з випивкою, не зможеш стримуватись. Справжня сироватка правди.*

У даному випадку еквівалентна заміна є цілком виправданою, адже сленгізм «booze» позначає не конкретний алкогольний напій, а випивку взагалі. Контекст вжитку: розмова між двома підлітками (подругами); соціальна відстань – близька; емоції – бажання викрити правду, азарт; ціль комунікації – обговорення плану помсти.

- ***But this guy, he was probably out of his head on meth or the jingle jangle, some Southside lowlife that was just looking for a cash grab.***

- *Але цей чоловік, мабуть, був під метом або під “веселими дзвіночками”, або це якийсь бандюк із Південного боку, який хотів відхопити грошей.*

Вдавання до прийому знаходження еквіваленту пояснюється тим, що в українській мові немає словникового відповідника до згаданого сленгізму. Саме тому, перекладач вирішив зберегти первинне значення, вкладене у сленгову одиницю та виділити її лапками, аби вказати на це є значення. Контекст вжитку: розмова між поліцейським та підлітком; соціальна дистанція – далека; емоції: напруження; ціль спілкування: допит свідків задля збору інформації про вбивцю.

- ***But why do you need uppers, Wonder Bread?***

- *Навіщо тобі наркота, Солодка Булочко?*

Перекладач застосував метод еквівалентної заміни, адже в оригіналі мається на увазі будь-який вид наркотику, тому доречно було віднайти еквівалент, котрий також виступає сленговою одиницею в українській мові.

Контекст вжитку: розмова між двома підлітками (хлопцями); соціальна дистанція – далека; емоції: настороженість, глузування; ціль спілкування: дістати наркотичні речовини.

- ***Want the finger pointed at us because we happened to be doped up and trespassing on the night Featherhead disappeared?***

- Ти хочеш, щоб звинуватили нас, бо ми були **обдовбані** та влізли до школи, коли зник директор?

- ***-And you're the only one that saw him. -Because you guys were tripping.***

- *I тільки ти його бачила. – Так, бо ви були **обдовбані**.*

У цих випадках обидві сленгові одиниці було перекладено за допомогою одного еквіваленту, що є зрозумілим, адже вони мають саме таке значення в оригіналі. Відповідно й еквівалент було підібрано з відповідним відтінком, аби якнайкраще та якнайточніше передати суть висловлювання. Контекст вжитку: розмова між друзями; соціальна дистанція – близька; емоції: обурення, збентеження; ціль спілкування: приховати факт вживання наркотичних речовин.

Розглянувши наступний метод перекладацьких трансформацій, застосований перекладачами, котрий має назву – опущення, можна зробити висновок, що він застосовується у разі незнаходження відповідника або в процесі перекладу, задля уникнення тавтології. Розглянемо вдавання до цієї перекладацької трансформації на прикладах:

- ***The part about how you are producing Fizzle Rocks and giving it away for free, to get every teenager in Riverdale hooked.***

- Частинку, де ти виготовляєш «пінявку», й роздаєш її безкоштовно кожному підлітку в Рівердейлі.*

У даному прикладі перекладачі вдалися до опущення, вагомий елемент було випущено, що певною мірою вплинуло на сприйняття, адже говориться про той факт, що підлітки стали «залежні» від наркотичних речовин, котрі обговорюються у згаданій сцені. Проте, в перекладі ми не спостерігаємо

розкриття цієї інформації. Контекст вжитку: розмова між дочкою та батьком; соціальна дистанція – близька; емоції: обурення, гнів; ціль комунікації: викрити нелегальний бізнес батька.

- ***Can you just not tell anyone about the candy?***

- *Будь ласка, можеш нікому не розповідати про це?*

Застосовано прийом опущення. Адже, малося на увазі «смаколик», тобто наркотичний засіб, котрий давали підліткам. Хоча у даному варіанті можливе уникнення тавтології, адже у попередніх репліках цей наркотичний засіб уже було згадано. Контекст вжитку: розмова між двома підлітками; соціальна дистанція – близька; емоції: страх, недовіра; ціль комунікації: приховати факт вживання наркотичних речовин.

Отже, найчастіше застосовуються такі перекладацькі трансформації як еквівалентна заміна, опущення та конкретизація у процесі перекладу сленгових одиниць, котрі належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички». Було з'ясовано, що підлітки часто вдаються до вживання сленгізмів на позначення наркотичних засобів, алкоголю та кримінального способу ведення життя. Це може пояснюватися тим, що молодь потребує певних нових слів задля спілкування з однолітками та приховування такого роду інформації від батьків або дорослих осіб.

2.2.2. Аналіз перекладацьких помилок перекладу сленгізмів та шляхи їх вирішення

Розглядаючи сленгові одиниці, котрі належать до лексико-семантичної групи «Згубні звички», ми виявили допущення певних перекладацьких помилок. По-перше, слід зазначити, що допущення їх при перекладі сленгізмів такого спрямування не є частим, адже, зазвичай, перекладачі з легкістю знаходять відповідний еквівалент. По-друге, хоча й показник допущення помилок при перекладі згаданих негативно забарвлених сленгових одиниць і є низьким, це не скасовує факту їх існування, що, в свою чергу, впливає на сприйняття аудіовізуального продукту глядачами.

При перекладі сленгової одиниці «a candy» у реченні *Can you just not tell anyone about the candy?* - *Будь ласка, можеш нікому не розповідати про це?* можемо спостерігати, як перекладачі вирішили випустити назву наркотичного засобу, що могло вплинути на подальше сприйняття діалогу. Тому, можемо прослідкувати таку перекладацьку помилку, як **пропуск**. Контекст вжитку сленгізму: розмова між підлітками; соціальна дистанція – близька; емоції: збентеження, відчайдушність; ціль спілкування: приховати факт вживання наркотичних речовин.

У ході розгляду наступного сленгізму теж можна помітити подібну тенденцію. Сленгову одиницю «to be hooked» у реченні *The part about how you are producing Fizzle Rocks and giving it away for free, to get every teenager in Riverdale hooked.* - *Частинку, де ти виготовляєш «пінявку», й роздаєш її безкоштовно кожному підлітку в Рівердейлі* відповідно не було взято до уваги при перекладі, що вплинуло на розповідь великою мірою, адже вона була важливим елементом репліки персонажа, котра звинувачує свого батька у тому, що той «підсадив» більшість підлітків у місті на наркотичну речовину. Тож, як і у попередньому прикладі, тут теж наявні **пропуски**. Контекст вжитку: розмова між дочкою та батьком; соціальна дистанція – близька; емоції: обурення, гнів; ціль комунікації: викрити нелегальний бізнес батька.

Певні **неточності** можемо спостерігати при перекладі наступного сленгового виразу «to be high on smth» у реченні *Because we were high on Fizzle Rocks.* - *Тому що були під дією «пінявки».* Хоча перекладач і вдався до такої перекладацької трансформації, як еквівалентна заміна, сленгізм не передано у мові, якою перекладався продукт зі збереженням тих характеристик, котрі були закладені в оригінальному тексті. Контекст вжитку: розмова між друзями; соціальна дистанція – близька; емоції: тривожність, недовіра; ціль спілкування: обговорити шляхи позбавлення від невідомого наркотичного засобу у місті.

Також, наявні неточності при перекладі сленгізму «to be ripped», що спостерігається у фразі - *Dude is ripped. -And a petty criminal* - *Той, ще шибайголова.* – *Ще й злочинець.* Сленгова одиниця «to be ripped» має значення «бути під впливом наркотиків чи алкоголю». У цьому випадку переклад дещо інший, адже шибайголова – це людина, котра нічого не боїться. Контекст вжитку: розмова між підлітками; соціальна дистанція – близька; емоції: відраза, збентеження; ціль комунікації: попередити про можливу небезпеку.

Випадків спотворення не спостерігалось, що свідчить про увагу перекладачів до продукту, над котрим вони працюють. Цей факт є досить показовим, адже відображає рівень професіоналізму та відповідальності перекладачів, котрі прагнуть покращити сприйняття аудіовізуального продукту аудиторією.

Розглянувши сленгові одиниці, котрі належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички», ми визначили до яких саме перекладацьких трансформацій зверталися перекладачі та яких помилок вони допустили при перекладі цього особливого пласта лексики. Зрозуміло, що робота зі сленгізмами є кропіткою та потребує як поверхневих, так і глибинних знань мови оригіналу та мови перекладу. Саме це є запорукою вірного відтворення одиниці у ході перекладу. Саме тому ми вважаємо, що у деяких випадках переклад став би успішнішим, якщо перекладачі б вдалися до застосування інших перекладацьких трансформацій. Продемонструємо це на прикладах застосування інших методів перекладу, запропонованих нами, а саме:

- Сленгова одиниця «to be ripped» у репліці: *Dude is ripped. -And a petty criminal* має наступний переклад: - *Той, ще шибайголова.* – *Ще й злочинець.* Контекст вжитку: розмова між підлітками; соціальна дистанція – близька; емоції: відраза, збентеження; ціль комунікації: попередити про можливу небезпеку. Ми вважаємо, що він не є досить точним та не відбиває суть, закладену в оригінальному висловлюванні. На нашу думку, доречнішим

буде наступний варіант, враховуючи той факт, що сленгова одиниця має значення «бути під впливом наркотиків чи алкоголю»: *Dude is ripped. -And a petty criminal- Хлопчина під наркотою. – Ще й дрібний злодюжка.*

- Сленгізм «tripping» було перекладено як «обдовбані» у реченні: *-And you're the only one that saw him. -Because you guys were tripping. - I тільки ти його бачила. – Так, бо ви були обдовбані.* Контекст вжитку: розмова між групою друзів; соціальна дистанція – близька; емоції: стурбованість, нервовість; ціль спілкування: згадати, що саме трапилося у школі. Ми вважаємо, що задля уникнення тавтології, можливо урізноманітнити переклад даного сленгізму, адже такий же еквівалент спостерігається і у інших випадках. Тож, ми пропонуємо наступні еквівалентні сленгові одиниці на позначення людини, котра перебуває під наркотичним впливом: «вгашені», вас «накрило», «плющило». Отже, запропоновані варіанти виглядатимуть наступним чином: *-And you're the only one that saw him. -Because you guys were tripping. - I тільки ти його бачила. – Так, бо ви були вгашені / Так, бо вас накрило \ плющило.*

- Оскільки у ході перекладу сленгізму «hooked» у репліці: *«The part about how you are producing Fizzle Rocks and giving it away for free, to get every teenager in Riverdale hooked. - Частинку, де ти виготовляєш «пінявку», й роздаєш її безкоштовно кожному підлітку в Рівердейлі»* (контекст вжитку: розмова між дочкою та батьком; соціальна дистанція – близька; емоції: обурення, гнів; ціль комунікації: викрити нелегальний бізнес батька) перекладачі вдалися до опущення, ми вважаємо за потрібне передати цю одиницю в мові перекладу. Тож, пропонуємо наступні варіанти перекладу згаданого вище сленгізму: «підсісти», «взяти на гачок». А кінцевий результат звучатиме так: *«The part about how you are producing Fizzle Rocks and giving it away for free, to get every teenager in Riverdale hooked. - Частинку, де ти виготовляєш «пінявку», й роздаєш її безкоштовно кожному підлітку в Рівердейлі, аби взяти його на гачок/аби змусити їх підсісти на це».*

Отже, у ході перекладу сленгізмів, котрі належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички», перекладачі вдавалися до таких типових перекладацьких помилок, як пропуски та неточності. Можливо, це було спричинено необхідністю врахування вимог до розміщення субтитрів на екрані, що передбачає певну компресію. Проте, навіть беручи це до уваги, слід розуміти, що збереження цілісності аудіовізуального продукту є важливим елементом роботи з субтитрами. Врахування певних обмежень, котрі постають перед перекладачами, котрі створюють субтитри, зазвичай, впливає на зміну продукту, проте вірний переклад – є запорукою успішної реалізації аудіовізуального продукту. Проаналізувавши перекладацькі помилки, до котрих вдалися перекладачі у ході роботи зі сленговими одиницями, які належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички» ми змогли виокремити сленгізми, котрі, на нашу думку, потребували певних змін у ході перекладу. Зробивши це, ми окреслили можливі варіанти перекладу, котрі, як ми вважаємо, виступають кращими у процесі передання реалій однієї країни на мову іншої. Тож, у ході роботи ми вдалися до підбору сленгових одиниць, які були б ближчі за сприйняттям для українців.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У 2 розділі було досліджено лексико-семантичні особливості передачі сленгізмів з англійської мови на українську при аудіовізуальному перекладі. На основі контекстуального та компонентного аналізу було виокремлено два найтипівіших для розглянутих телесеріалів «The Good Place» та «Riverdale» лексико-семантичних поля – «Людина та міжособистісні стосунки» та «Згубні звички». Методом контекстуального аналізу окреслено групи сленгових виразів, котрі відповідають тому чи іншому полю та охарактеризовано перекладацькі трансформації до яких звернулися перекладачі у ході роботи зі сленговими виразами.

Сленгізми лексико-семантичного поля «Людина та міжособистісні стосунки» перекладено за допомогою методу еквівалентної заміни, евфемізації та конкретизації. Аналізуючи запропонований переклад сленгізмів, було помічено вдавання до таких типових помилок, як неточностей та пропусків. Як ми вважаємо, однією з причин став вибір невірної перекладацької стратегії, саме тому нами було переосмислено обрану стратегію та обрану іншу, на наш погляд, доречнішу. Загалом, переклад сленгових одиниць, здійснений перекладачами був досить вдалим, вони врахували як аспекти сприйняття, так і мовні особливості, що дало змогу відобразити задумане автором повною мірою.

Розглядаючи лексико-семантичне поле «Згубні звички» було виокремлено сленгові одиниці, котрі характерні для позначення алкоголю, наркотиків та злочинної діяльності. Перекладачі вдалися до еквівалентної заміни, конкретизації та опущення. Подібного роду сленгові одиниці найчастіше перебувають у вжитку серед підлітків та молодих людей. Це може пояснюватися тим, що молодь потребує певних нових слів задля спілкування з однолітками та приховування такого роду інформації від батьків або дорослих осіб. У ході перекладу сленгізмів, котрі належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички» не обійшлося без певних

помилки, допущених перекладачами. Серед них – пропуски та неточності. Однією з можливих причин цього явища є необхідність відповідати вимогам до розміщення субтитрів на екрані, що передбачає певну компресію. Врахування певних обмежень, котрі постають перед перекладачами, котрі створюють субтитри впливає на зміну продукту, проте вірний переклад – є запорукою успішної реалізації аудіовізуального продукту. Нами було запропоновано власні варіанти перекладу сленгових одиниць, котрі, на нашу думку, не були перекладені або були перекладені недоречно, можливо, з застосуванням невідповідної перекладацької стратегії. У ході роботи ми вдалися до підбору сленгових одиниць, які були б ближчими за сприйняттям для українців.

РОЗДІЛ 3

ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ СУБТИТРУВАННЯ У ХОДІ АНАЛІЗУ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ «THE GOOD PLACE» ТА «RIVERDALE»

3.1. Вимоги до розміщення субтитрів на екрані

Процес субтитрування є досить кропітким, адже у ході перекладач звертає увагу на різноманітні аспекти, врахування котрих вимагається від нього встановленими положеннями. Незалежно від специфіки аудіовізуального матеріалу, перекладач враховує такі елементи як: необхідність синхронізації тексту субтитрів з екранним дійством, адекватне відтворення інформації, необхідність врахування аудиторії, мовою якої перекладається продукт, врахування технічних особливостей розміщення субтитрів на екрані і т.д. Важливим фактом при роботі з субтитрами є те, що у разі невдалого перекладу або недотримання норм розміщення субтитрів на екрані, у глядача буде спостерігатися певне нерозуміння, адже інформацію було, певною мірою, викривлено, що значно вплине на розуміння усієї аудіовізуальної картини. У цьому розділі ми вирішили дослідити технічні аспекти субтитрування, з метою дізнатися чи наявність сленгових одиниць якимось чином впливає на відхилення від заданих технічних вимог до розміщення субтитрів на екрані. І як саме наявність сленгових одиниць відтворюється на екрані під час субтитрування. Чи звертається на них особлива увага (наприклад, виділення курсивом, виділення іншим кольором і т.д), чи ставлення до сленгізмів таке ж саме, як і до звичайних мовних одиниць.

Як зазначають Н. В. Підмогильна та М. О. Трофімова, при перекладі аудіовізуального продукту та презентації його шляхом субтитрування слід враховувати такі особливості текстового матеріалу:

- Він безсумнівно повинен бути зрозумілим глядачеві\читачеві;

- Він має бути інформативним, оскільки орієнтації йде на миттєве сприйняття;
- Текст повинен вкладатися у точно визначені часові межі звучання, що пояснюється необхідністю його синхронізації з текстом оригіналу (слід зважати на те, що темп мовлення героїв фільму або серіалу і використовувані ними граматичні конструкції можуть значно різнитися, тому нерідко потрібно розширювати або, навпаки, скорочувати текст);
- Субтитри постійно супроводжуються відеорядом, котрий обумовлює вибір оптимальних варіантів перекладу: слід приділяти однакову увагу вербальним і невербальним засобам спілкування, а також брати до уваги безперервний зв'язок зображення у кадрі та текстового матеріалу у вигляді субтитрів [33, с. 108]

У ході процесу субтитрування, важливим елементом є врахування фізіологічного сприйняття людиною аудіовізуального продукту, тобто береться до уваги приблизна швидкість читання субтитрів, величина символів, їх колір та шрифт. Дослідниця Н. Е. Галкова виділяє наступні критерії до оформлення субтитрів:

- Субтитри повинні бути розміщені в нижній частині кадру, щоб не відволікати глядача від дійства.
- Кількість рядків субтитрів при одноразовій появі в кадрі не повинна перевищувати двох. Це пояснюється тим, що текст субтитрів не повинен перекривати зображення.
- Кількість символів у рядку не повинно перевищувати 40. Це пояснюється фізичними здібностями людини, адже середньостатистичній особі знадобиться близько 6 секунд для прочитання субтитрів з двох ліній, 3-3,5 секунд – з однієї лінії.
- Субтитри мають з'являтися на екрані і зникати синхронно зі звучанням мовлення.

• Слова, котрі інтонаційно виділені в мовленні, в субтитрах повинні бути виділені графічними засобами (наприклад, курсивом). При цьому слід звернути увагу на пунктуацію.

• При перекладі кінофільмів за допомогою субтитрів перекладатися має вся інформація, котра має прагматичне значення, тобто котра впливає на сприйняття рецептором тексту перекладу та ставлення до нього [10, с.17-18].

Науковиця С. В. Єлісеєва стверджує, що відповідно до існуючих правил оформлення субтитрів, час показу субтитрів виглядає наступним чином (див. табл. 3.1, 3.2) [18, с. 159]:

Таблиця 3.1

Для однорядкового субтитру:

1 слово (до 10 знаків)	1-1,5 сек.
10-35 знаків	2 сек.

Таблиця 3.2

Для дворядкового субтитру:

1й рядок – 35 знаків 2й рядок – до 10 знаків	3,5 сек.
1й рядок – 35 знаків 2й рядок – до 25 знаків	4 сек.
1й рядок – 35 знаків 2й рядок – до 35 знаків	5-6 сек.

Також, дослідниця звертає увагу на такі аспекти як: колір (котрий має бути або білим, або тьмяно-жовтим), відстань між репліками (котра має бути не менша 8-ми кадрів), шрифт (котрий має бути простим, найчастіше вживаним є шрифт Arial) [18, с. 159]. Дослідниці Н. В. Підмогильна та М. О. Трофімова у своїй праці «Субтитрування кінофільмів як лінгвістична проблема» загострюють увагу на тому, що кількісні характеристики субтитрів є важливим елементом процесу перекладу аудіовізуального

продукту. Вони зазначають, що на практиці один рядок має включати до тридцяти п'яти знаків, що спричинено необхідністю тексту розміщатися лише в нижній частині екрану, в той час, як одній репліці має відповідати сімдесят знаків, що теж, певним чином, спричинено збереженню візуальної інформації [33, с. 110].

Розглядаючи аудіовізуальний переклад як складний процес, котрий складається з певних етапів, таких як: огляд матеріалу, дотримання пунктуаційної грамотності, дотримання сенсу висловлювань і т.д., треба не забувати про те, що перекладені субтитри мають відповідати екранному дійству, тобто часові норми повинні бути дотримані, субтитри не мають йти раніше чи пізніше за висловлювання персонажів, адже у такому випадку втрачається єдність ситуації та її перекладу, що провокує нерозуміння матеріалу зі сторони глядача.

Х. Діас-Сінтас стверджує, що у процесі субтитрування слід звертати увагу на такі деталі: субтитри не мають включати переніс слів; субтитри, котрі складаються з кількох речень передбачають, що кожне з них буде розташоване на окремому рядку; у разі, якщо речення складнопідрядне, кожна його частина має розташовуватися на окремому рядку; у разі наявності фразеологізму чи ідіоми варто помістити цей елемент на один рядок субтитру [43, с.192].

Отже, беручи до уваги розглянуту інформацію, можна сказати, що існують приблизні правила, на які має орієнтуватися перекладач у ході створення субтитрів до аудіовізуального продукту іноземною мовою. Ці правила містять дотримання технічних вимог щодо розміщення субтитрів, дотримання граматичних правил мови, якою перекладається аудіовізуальний продукт, врахування цільової аудиторії, на котру спрямований телесеріал, кінофільм або мультиплікаційний фільм, їх інтересів та настроїв, дотримання структури розташування субтитрів на екрані, врахування усіх деталей (таких як опис музики, звуків, інтонацій і т.д) для аудиторії, котра має проблеми зі слухом.

3.2. Аналіз відповідностей вимогам щодо розміщення субтитрів на екрані у серіалах «The Good Place» та «Riverdale»

Оскільки субтитри являють собою текст, створений з опорою на кінодіалог, варто дослідити відповідність субтитрів достовірному відтворенню екранного дійства. Це можливо зробити, розглянувши субтитри, зображені на екрані та дослідивши їх технічні особливості, тобто чи дотримано було цей аспект відображення субтитрів на екрані.

Аби не ввести в оману глядацьку аудиторію перекладач має зануритися у культурні реалії країни аудіовізуального продукту, розуміти сленгову лексику, наявну у телесеріалі чи кінофільмі, мотиви її вжитку персонажем аудіовізуального твору. Сленг є часто вживаним у комедійних та підліткових телесеріалах, що зумовлено бажанням режисерів створити атмосферу, наближену до реальності та підняти рейтинги свого кінопродукту серед підлітків та молодих людей.

Як зазначає науковиця Т. В. Духовная, субтитри поєднують у собі як мовні, так і немовні елементи, а засоби інтерсеміотичної зв'язності на текстовому рівні також розділяються на інтерсеміотичні вербальні та невербальні, до перших належать: вказівні слова, займенники, прислівники, артиклі, а до останніх: оформлення, однорідна просторовість, шрифт, капіталізація, графічні елементи, знаки пунктуації [16, с. 189].

Розглянемо першу з вимог стосовно розміщення субтитрів на екрані, а саме їх позицію у нижній його частині. У серіалі “The Good Place” можемо спостерігати (див. дод. А, рис.3.1), що цієї вимоги дотримуються повністю, що є показником врахування технічних аспектів процесу розміщення субтитрів та сприяє естетичному задоволенню під час перегляду телесеріалу.

Проте, як можемо бачити, розмір шрифту у серіалах відрізняється, якщо у першому випадку (серіал *The Good Place*) спостерігаємо шрифт нормального розміру, що сприяє візуальному задоволенню від перегляду, то у другому випадку (серіал *Riverdale*) (див. дод. А, рис.3.2) – шрифт є досить

маленьким, що певною мірою затруднює перегляд аудіовізуального продукту.

Беручи до уваги розміщення субтитрів, слід також простежити чи відступає рядок від нижньої частини зображення на 1/12 від висоти екрана, що здійснюється для більш комфортного читання та сприйняття. Як бачимо на Рис.3.3 (див. дод. А), при перекладі даного серіалу цієї вимоги дотримувалися, значно полегшивши перегляд глядачеві та сприявши естетичному задоволенню від переглянутого.

Ще одним важливим аспектом процесу субтитрування є колір субтитрів. Зазвичай, рекомендують застосовувати білий або нейтральний кольори. Як можемо спостерігати на Рис.3.4, 3.5, (див. дод. А) у телесеріалах *The Good Place* та *Riverdale* забарвлення субтитрів біле, що сприяє гармонізації дійства та зручності перегляду (адже колір не є різким, що не спричиняє втому очей).

Число символів на одному рядку, як зазначалося вище, не має перевищувати 40 знаків. Дотримання цієї вимоги є досить виправданим, адже ця кількість є комфортною для одночасного читання та перегляду матеріалу. У серіалі можна спостерігати (див. дод. А, рис.3.6) вкладання в цю норму, що є позитивним моментом (кількість знаків на зображеному прикладі – 38).

Опис ключових елементів аудіовізуального продукту є вагомим у ході створення субтитрів. Серед таких елементів є музика, котра відображає атмосферу зображуваного на екрані дійства та доповнює сюжетну складову продукту. У розглянутих серіалах субтитри українською мовою не містять опису звуків, як, наприклад «*light chime music*», «*mid-tempo music*», що значно ускладнює процес перегляду, наприклад для людей з вадами слуху, в той час, як в оригінальних англійських субтитрах цей аспект наявний (див. дод. А, рис.3.7-рис.3.12). Це певною мірою впливає на перегляд, адже музика є засобом підсилення ефекту (напружена – змушує глядача нервуватися, весела – розслабитися і т.д). А у разі випущення цього елемента у ході створення субтитрів, втрачається цілісна картинка зображуваного на екрані дійства.

Стосовно тривалості тексту субтитрів на екрані, слід зазначити, що оптимальним показником є 6 секунд для однієї лінії та 3 – 3, 5 для двох. Розглянемо на прикладах з серіалу дотримання цієї вимоги (див. дод. А, рис. 3.13, рис.3.14). Спостерігаємо субтитри, котрі розміщені в одному рядку. Тривалість їх показу складається з трьох секунд, що відповідає вимогам та забезпечує оптимальну кількість часу для опрацювання екранного дійства.

Наступний варіант – субтитри, що розміщуються на двох рядках (див. дод. А, рис.3.15-3.16). Максимальна кількість часу, котрий вони можуть займати – шість секунд. У серіалі ця репліка відображена на екрані протягом чотирьох секунд, що є допустимим і в свою чергу швидкість не є занадто малою аби не встигнути прочитати. Тобто, цей аспект розміщення субтитрів на екрані дотримано.

У разі діалогу між персонажами телесеріалу можемо спостерігати, що субтитри розміщуються як у нижній (див. дод. А, рис.3.17), так і у верхній частинах екрану, тим самим даючи нам зрозуміти хто саме говорить у конкретний момент. Репліки не виділяються окремими кольорами чи шрифтом. Проте, вдавання до такого прийому помічене тільки у випадках, коли персонажі згадують щось з минулого, а ведучи бесіду у теперішній ситуації, субтитри розміщуються тільки у нижній частині екрану.

У випадку коли персонажі співають пісні, текст субтитрів змінюється на курсив (див. дод. А, рис.3.18), що є досить виправдано, адже таким чином глядачі зрозуміють, що зображуване на екрані не є просто монотонною розмовою. Колір субтитрів не змінюється і шрифт залишається сталим.

Важливим елементом є відповідність субтитрів мовленню персонажів. У розглянутих молодіжних телесеріалах бачимо, що тривалість показу субтитрів відповідає мовленню персонажів, рядки субтитрів не відстають і не поспішають, а вдало поміщені в часові рамки, котрі дозволяють сприймати мовлення героїв природно та зіставляти його з перекладом. Також, кількість рядків субтитрів не перевищує двох, що є логічним ходом, адже у зворотному

випадку сприйняття відеоряду було б спотворено надмірною кількістю тексту на екрані.

Увага до пунктуації теж є вагомим елементом процесу створення субтитрів, адже дає змогу орієнтуватися в репліках персонажів та розуміти, що коїться під час екранного дійства. У досліджуваних серіалах можемо спостерігати дотримання правил пунктуації.

— Нові репліки починаються великої літери (див. дод. А, рис.3.19-3.20);

— Знаки оклику, питання, лапки відображаються у субтитрах (див. дод. А, рис. 3.21- 3.24);

— Вставні слова та речення теж виділені комами (див. дод. А, рис.3.25-3.26);

— Звертання виділяються комами (як бачимо, сленгова одиниця «чуваче» не виокремлюється, а сприймається та характеризується невідривно від тексту) (див. дод. А, рис.3.27-3.29);

— Переніс слів уникається, задля зручності перегляду;

— Назви ресторанів, кафе, закладів виділяються, а саме написані великими літерами (див. дод. А, рис.3.30), проте, іноді вивіски не перекладаються зовсім (див. дод. А, рис.3.31).

Тобто, можна стверджувати, що аспект включення паратекстуальної інформації до зображуваного є частково задовільнено, через те, що випускається з уваги опис звукової складової серіалу у субтитрах мови, якою перекладається продукт. При цьому, присутній переклад вивісок, продуктів, котрі з'являються на екрані, проте не озвучуються. Отже, аспект дотримання вимог розміщення субтитрів на екрані не повністю, але задоволено. Перекладачі доклали зусиль аби перегляд був комфортним та відповідав заданим вимогам. Певні аспекти все ж були випущені з уваги, які, на нашу думку, є досить важливими, наприклад, передача звуків шляхом субтитрування. Ігнорування таких складових виражається у порушенні

єдності екранного дійства, яка значним чином впливає на подальше сприйняття аудіовізуального продукту та розуміння сюжетної лінії взагалі. Оскільки сленгові одиниці є частиною фраз та речень, то можемо помітити, що їх зображення на екрані жодним чином не виходить за технічні рамки, яким відповідає процес субтитрування. Саме тому, ніяких виділень чи особливої уваги до такого виду соціолекту як сленг, помічено не було.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Технічні аспекти субтитрування являють собою правила на які має орієнтуватися перекладач у ході створення субтитрів до аудіовізуального продукту. Різні науковці висувають вимоги стосовно розміщення субтитрів на екрані та врахування потреб глядачів. Увага має приділятися кількості слів, розміщених на екрані, тривалості показу, дотримання пунктуації, відповідності субтитрів екранному дійству, кольору тексту субтитрів, шрифту та іншим візуальним показникам.

У ході аналізу субтитрів у серіалах «The Good Place» та «Riverdale» було враховано такі аспекти: позицію субтитрів у нижній частині екрану, відступу рядка від нижньої частини зображення на 1/12 від висоти екрана, дотримання правила розміщення не більше 40 символів на екрані, тривалість показу однорядкових субтитрів не перевищує 3 секунд, дворядкових – шести, що є нормою, при зміні звичайної розмови на пісню, застосовується курсив, аби показати цю відмінність, значна увага приділена дотриманню правил пунктуації та коректному оформленню субтитрів на екрані. Допущені помилки було визначено: відсутність опису звуків, часткова відсутність опису вивісок, зображених на екрані, хоча у субтитрах мовою оригіналу ці деталі було враховано. При створенні субтитрів до серіалів перекладачами було виконано значну роботу задля відповідності створених субтитрів вимогам, котрі ставляться перед перекладачами.

Тож, створені субтитри є досить комфортними для перегляду для різних вікових груп, адже враховано запропоновані фізіологічні особливості аудиторії, на яку спрямовані ці два аудіовізуальні продукти. Відповідно, при частковому дотриманні усіх правил, коректно було відображено таке явище, як сленг, що дало нам змогу дослідити його в різних аспектах та проаналізувати вживання сленгових одиниць серед підлітків та молодих людей.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Вивчення перекладацької проблеми сленгу в аудіовізуальному перекладі (на матеріалі англомовних телесеріалів з субтитрами) дозволило зробити такі висновки.

Спрямованість сучасної наукової парадигми на дослідження взаємодії мовних, соціальних та антропологічних чинників диктує значну кількість дослідницьких розвідок щодо розгляду мови як динамічного та складного явища.

Так як багатоаспектність мовлення виявляється у збільшенні його видів, з'являється молодіжний сленг, жаргон та інші нелітературні форми вираження людиною думок і вражень, і коло наукових інтересів дослідників зосереджується на вирішенні проблеми передачі цих мовних явищ у перекладознавстві. Дослідження сленгу як соціального діалекту пов'язано зі зростаючими тенденціями до спрощення слів, створення нових еквівалентів для позначення явищ, характерних для сучасного покоління. Сленг, будучи невід'ємною частиною мовлення, перебуває у фокусі уваги лінгвістів, котрі досліджують його функціональний потенціал та лінгвістичні ознаки.

Так як сленг виступає нестандартним емоційно забарвленим словником буденного мовлення, який має гумористичний та зневажливий характер, основними його функціями є – комунікативна, когнітивна, номінативна, виражальна, ідеологічна, конспіративна, ідентифікаційна та часозберігаюча. Основними причинами виникнення сленгу вважають бажання відхилитися від звичних норм комунікації, протест проти традиційних норм та правил, прагнення бути оригінальними та виділитися з натовпу. Сленг відіграє велику роль у житті підлітків та молодих людей, він відбиває характер відношень цих вікових та соціальних груп. Саме телесеріали дають змогу прослідкувати вживання цієї соціально-маркованої лексики в умовах наближених до реальності для не носіїв мови або просто глядачів, котрі цікавляться

англомовними продуктами. Сленгові одиниці зазвичай досліджуються у аудіовізуальному просторі.

Аудіовізуальний переклад - це переклад вербальної складової відео, що зазвичай будується відповідно до умов мовлення в фільмі та робить матеріал, що транслюється на екранах зрозумілим для глядачів. Він є «обмеженим» у плані ситуативності та потребує знань стратегій семантичного синтезу та аналізу. Аудіовізуальний переклад реалізується у наступних видах: переклад для закадрового озвучення, переклад для субтитрування, переклад для дублювання та переклад дитячих анімаційних творів та ігор.

Процес субтитрування є видом аудіовізуального перекладу, його суть полягає у розміщенні друкованого тексту на екрані, котрий відображає екранне дійство. Розглядається як єдність трьох елементів: звуку, зображення та тексту. Ключові аспекти: читабельність, перехід від мовлення до письма, багатоканальність, культурна асинхронність. Правила щодо розміщення субтитрів на екрані містять численні технічні аспекти, серед яких: дотримання структури розташування субтитрів на екрані (шрифт, колір, відступ, тривалість, пунктуаційні знаки), врахування цільової аудиторії, врахування можливості проблем зі слухом у глядачів, дотримання сенсу висловлювань, повна відповідність екранному дійству, відтворення усіх ключових елементів.

Дослідження лінгвістичних особливостей сленгових одиниць на матеріалах субтитрованих телесеріалів «*The Good Place*» та «*Riverdale*», цільовою аудиторією яких є переважно підлітки та молоді люди, дозволило виокремити 157 сленгових одиниць та, шляхом компонентного аналізу, згрупувати їх у два великі лексико-семантичні поля – «Людина та міжособистісні стосунки» (мікрополя: «зовнішній вигляд», «розумові здібності» та «проблеми») та «Згубні звички».

Превалюючими перекладацькими трансформаціями, до яких вдавалися перекладачі у ході роботи зі сленговими одиницями лексико-семантичного поля «Людина та міжособистісні проблеми» виявилися: метод еквівалентної

заміни, евфемізація та конкретизація. При застосуванні методу еквівалентної заміни перекладачами збережено експресивність та відтінок сленгових одиниць, повністю передано первинне значення, закладене у сленгізм автором оригіналу. При вдаванні до такої перекладацької трансформації, як евфемізація, перекладачами була здійснена спроба послабити відтінок висловлювання задля відповідності нормам мовлення та культурним реаліям країни, мовою якої перекладається продукт. Метод конкретизації передбачив переклад шляхом обрання одиниці з дещо вулгарним значенням, аніж закладене в оригіналі, що в свою чергу вплинуло на сприйняття аудіовізуального продукту. Допущені перекладацькі помилки – неточності та пропуски. Пропуски помічено при застосуванні такої перекладацької трансформації як опущення, задля пом'якшення сприйняття сленгової одиниці з негативною конотацією. Неточності були допущені при перекладі сленгізмів, які мають вульгарний характер, що сприяло недостатній передачі закладеного автором оригіналу змісту.

Через значну кількість сленгових виразів, які позначають наркотичні речовини, азартні ігри та алкоголь у відібраних телесеріалах окреслено лексико-семантичне поле «Згубні звички». У процесі перекладу сленгових одиниць, котрі належать до лексико-семантичного поля «Згубні звички», найчастіше перекладачі обирали шлях пошуку еквівалентів у мові, якою перекладається аудіовізуальний продукт та метод опущення. Метод еквівалентної заміни у більшості випадків повністю виправданий, застосований задля збереження первинного значення сленгізму та з урахуванням відтінку значення одиниць. Метод опущення застосовано у випадках незнаходження відповідника або задля уникнення тавтології. Перекладачі вдавалися до таких типових перекладацьких помилок, як пропуски та неточності. Пропуски значно вплинули на загальне сприйняття аудіовізуального продукту, адже важливі елементи було випущено. Неточності певним чином дезорієнтували глядача, проте сенс все ж можливо було зрозуміти.

Так, перекладачі зіткнулися з перекладацькими проблемами роботи зі сленгом, а саме – розходженням норм у мовах оригіналу та перекладу, відсутністю відповідників у мові перекладу, складністю точності знаходженні аналогічних або еквівалентних одиниць, котрі б повністю передали зміст чи ціль оригіналу, зміщенні уваги лише на передачу денотативного значення і нехтування стилістичним, труднощів з передачею емоційно-експресивного забарвлення сленгових одиниць.

Врахування технічних особливостей субтитрів при виокремленні сленгових одиниць показало, що відповідність вимогам розміщення субтитрів на екрані у телесеріалах «The Good Place» та «Riverdale» була дотримана лише частково. Було знехтувано такими аспектами, як: відсутність опису звуків, часткова відсутність опису вивісок, зображених на екрані, хоча у субтитрах мовою оригіналу ці деталі було враховано. Наявність сленгових одиниць не акцентується, вони не виділяються та розглядаються як і всі інші складові.

Перспективою подальших досліджень може бути з'ясування синонімічних рядів сленгових одиниць різних лексико-семантичних полів, порівняльний аналіз американського та українського сленгу, визначення перекладацьких способів передачі сленгу різних вікових груп.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аносова Н. Э. Закадровый перевод и субтитрование: особенности и перспективы № 1 (31). 2018. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/zakadrovyyu-perevod-i-subtitrirovaniye-osobennosti-i-perspektivy>.
2. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. Эдиториал УРСС. 2004. №2. С. 571.
3. Банникова А. В. Особенности перевода аудиовизуальных текстов (на материале перевода с английского на русский сериала «Шерлок»). Челябинск, 2017. 102 с.
4. Баранник Е. Ю. Верещак А. Малый А. Молодежный сленг - интересный лингвистический феномен. Вісник ПДАБА. 2014. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/molodezhnyy-sleng-interesnyy-lingvisticheskiy-fenomen>.
5. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). Международные отношения. 1975.
6. Брыкина С. В. Широкова Д. А. Эквивалентность перевода: лексематический аспект. Известия ПГУ им. В.Г. Белинского. 2012. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekvivalentnost-perevoda-leksematicheskiy-aspekt>.
7. Великий тлумачний словник сучасної української мови. уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, 2005. 1728 с.
8. Вензель А. Е. Способы перевода молодежного сленга современного английского языка на примере аббревиатур и сокращений. №15(57). 2016. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sposoby-perevoda-molodezhnogo-slenga-sovremennogo-angliyskogo-yazyka-na-primere-abbreviatur-i-sokrascheniy>.
9. Вилюман В. Г. О способах образования слов сленга в современном английском языке. Учен. зап. Ленингр. гос. пед. ин-та им. А. И. Герцена, 1955. Т. III. 47–50 с.

10. Галкова Н. Е. Особенности перевода документальных фильмов (на материале: «The Hero», «Один день» и «ALMA – A Window into the Mysteries of the Universe»). Магистерская диссертация. 2016. 147 с.
11. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. К.: Вища школа. 1985. 360 с.
12. Гарбовский Н. К. Теория перевода. Издательство Московского университета. 2007. URL: <https://studfile.net/preview/4432224/page:35/>.
13. Голуб О. М. Структура та семантика римованого сленгу в сучасній англійській мові. Теоретические и прикладные проблемы русской филологии. Славянск: СГПУ. 2010. №19. С. 78–82.
14. Горшкова В. Е. Особенности перевода фильмов с субтитрами. Сибирский журнал науки и технологий. 2006. С. 141–144.
15. Грабовий П. М. Зіставлення англійського та українського молодіжного сленгу в лінгвокультурологічному аспекті. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. 2011. Вип. 28. С. 99-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2011_28_31.
16. Духовная Т. В. Субтитры как элемент кинодискурса: лингвистический и паралингвистический аспекты: дис. канд. філ. наук. ФГБОУ ВО «Адыгейский государственный университет». 2018. 215 с.
17. Егорова Т. А. Субтитрование и дубляж. Определение, сравнение методик. Плюсы и минусы. Вестник науки и образования №3-1 (57). 2019. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/subtitrovanie-i-dublyazh-opredelenie-sravnenie-metodik-plyusy-i-minusy>.
18. Єлісеєва С. В. Особливості субтитрування як напряму перекладацької діяльності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018. № 32. т. 2. С. 158–160.
19. Каверина Л. В. Молодежный сленг как явление в современной лингвистике. Вестник БелЮИ МВД России. 2008. URL:

<https://cyberleninka.ru/article/n/molodezhnyy-sleng-kak-yavlenie-vsovremennoy-lingvistike>.

20. Козуляев А. В. Аудиовизуальный полисемантический перевод как особая форма переводческой деятельности и особенности обучения данному виду перевода. Царскосельские чтения №17. 2013. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/audiovizualnyy-polisemanticheskiy-perevod-kak-osobaya-forma-perevodcheskoj-deyatelnosti-i-osobennosti-obucheniya-dannomu-vidu>.

21. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). 1990. 253 с.

22. Костров К. Е. Аудиовизуальный перевод: проблемы качества. Вестник ВолГУ. Сер. 9. Исследования молодых ученых. 2015. №13. С. 142–146.

23. Лааксо П. С. Бободжанова Л. К. Субтитрование как объект культурологического и лингвистического исследования (на материале английского языка). Инновационная наука №2. 2018. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/subtitrovanie-kak-obekt-kulturologicheskogo-i-lingvisticheskogo-issledovaniya-na-materiale-angliyskogo-yazyka>.

24. Латышев Л. К. Технология перевода: Учеб. пособие для студ. лингв, вузов и фак. Издательский центр «Академия». 2005. №2. С. 320.

25. Латышев Л. К., Семенов А. Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания. М.: Академия. 2003. 192 с.

26. Латышев Л.К. Технология перевода: уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем. яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС. 2000. 280 с.

27. Лутков Е. А. Мультиформатность аудиовизуального перевода. Вестник ВолГУ. Серия 9: Исследования молодых ученых №14. 2016. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/multiformatnost-audiovizualnogo-perevoda>.

28. Матківська Н. А. Питання методології дослідження аудіовізуального перекладу. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Сер.: Філологічні науки

(МОВОЗНАВСТВО). 2015. № 3. С. 147-152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvddpufm_2015_3_26.

29. Жутовская Н. М. Богдашов Д. В. Особенности американского сленга и способы его перевода. Царскосельские чтения. 2017. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-amerikanskogo-slenga-i-sposoby-ego-perevoda>.

30. Набиуллина Е. Э. Методы перевода молодежного сленга английского языка в британском и американском вариантах на примере современных сериалов .URL: https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/132057/ilovepdf_com_172_178.pdf?sequence=-1..

31. Новицкая И. В. Монгуш А. О. Эквивалентность перевода как исследовательская проблема. *Juvenis scientia* №10. 2017. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekvivalentnost-perevoda-kak-issledovatelskaya-problema>.

32. Онушканич І. В. Штогрин М. В. Сленг як перекладознавча категорія: поняття, етимологія, способи перекладу. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. Вип. 3. С. 296-300. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2014_3_58.

33. Підмогильна Н. В. Трофімова М. О. Субтитрування кінофільмів як лінгвістична проблема. Проблеми загального і слов'янського мовознавства. 2019. № 3. С. 107-117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumo_2019_3_16.

34. Полякова О. В. Дублювання як вид кіноперекладу. Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. 2013. Вип. 116. С. 338-341.

35. Потемкина В. А. Сленг, как составляющая разговорного языка. Сибирский педагогический журнал №11. 2009. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sleng-kak-sostavlyayuschaya-razgovornogo-yazyka>.

36. Прошина Т. А. Номинация американского сленга посредством фразеологии. Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение №4. 2010. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/nominatsiya-amerikanskogo-slenga-posredstvom-frazeologii-retsenzirovana>.

37. Рубцова Е. А. Молодежный сленг как противоречивое явление в современной лингвистике. Русистика №1. 2009. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/molodezhnyy-sleng-kak-protivorechivoe-yavlenie-v-sovremennoy-lingvistike>.

38. Савко М. В. Аудиовизуальный перевод в Беларуси. Язык и культура. 2011. №14. С. 353—357.

39. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. 2000. 224 с.

40. Ухова П. С. Оценочный потенциал лексических единиц молодежного сленга. Ярославский педагогический вестник №4. 2014. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenochnyy-potentsial-leksicheskikh-edinit-molodezhnogo-slenga>.

41. Шеремета К. Ю. Англомовний сленг: перекладацький аспект. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Філологічні науки. 2016. Кн. 2. С. 92-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2016_2_19.

42. Chaume F. Film Studies and Translation Studies: Two Disciplines at Stake in Audiovisual Translation. *Meta Journal*, volume 49. No.1. 2004. P. 12–24.

43. Díaz Cintas, Jorge. Audiovisual Translation In The Third Millennium. Gunilla Anderman and Margaret Rogers (eds.) *Translation Today: Trends and Perspectives*. Bristol: Multilingual Matters, 2003. P. 192–204.

44. Encyclopædia Britannica. *Encyclopædia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite*. Chicago: Encyclopædia Britannica. 2006.

45. Guillot, Marie-Noëlle. Subtitling on the Cusp of its Futures. *The Routledge Handbook of Audiovisual Translation*. Routledge, 2018. pp. 31-47.

46. Jespersen O. Mankind, Nation and Individual from a Linguistic Point of View. Oslo: H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard). 1925. 221 p.
47. Luyken G.-M., Herbst T. Overcoming language barriers in television: dubbing and subtitling for the European audience. Manchester. 1991. P. 31.
48. Mattiello E. An introduction to English slang: a description of its morphology, semantics and sociology. Milano. Polimetrica, International scientific publisher. 2008. 324 p
49. Matkivska, Nataliia. Audiovisual translation: Conception, types, characters' speech and translation strategies applied. Studies About Languages. 25. 2014. 38-44.
50. Nornes, A.M. For an Abusive Subtitling. Subtitles of Motion Pictures, Film Quarterly. 1999. URL: <http://www.findarticles.com>
51. Stolt, R. The Translation of Slang. Within the Bounds of Possibility? Norderstedt: GRIN Verlag. 2010.
52. Zhou, Yanchun & Fan, Yanhong. A Sociolinguistic Study of American Slang. Theory and Practice in Language Studies. 3. 2013.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

53. У кращому світі. У хорошому місці (Сезони 1-4). The Good Place (Seasons 1-4) (2016-2019) WEBRip 720p Eng. sub Ukr.Eng. URL: <https://toloka.to/t95798>
54. Riverdale (2017) Українські субтитри. URL: <https://www.opensubtitles.org/uk/ssearch/sublanguageid-ukr/idmovie-507739>

ДОДАТКИ

Додаток А

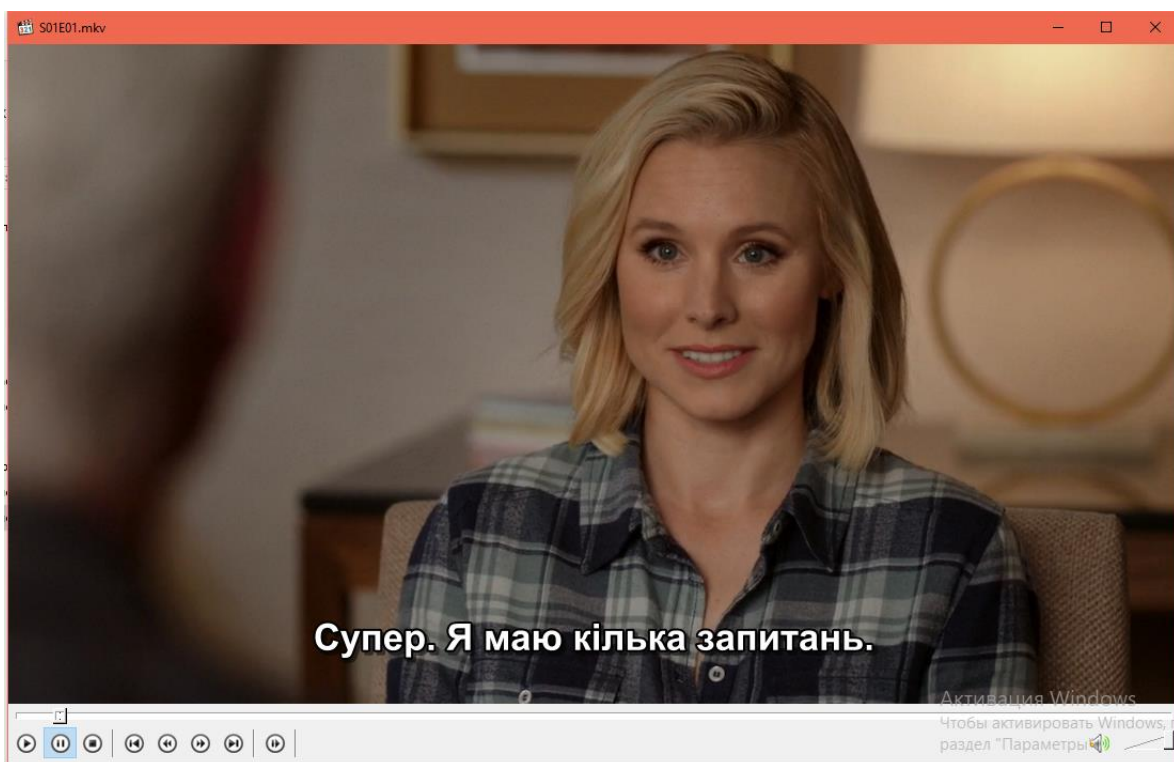

Рис.3.1

Рис.3.2

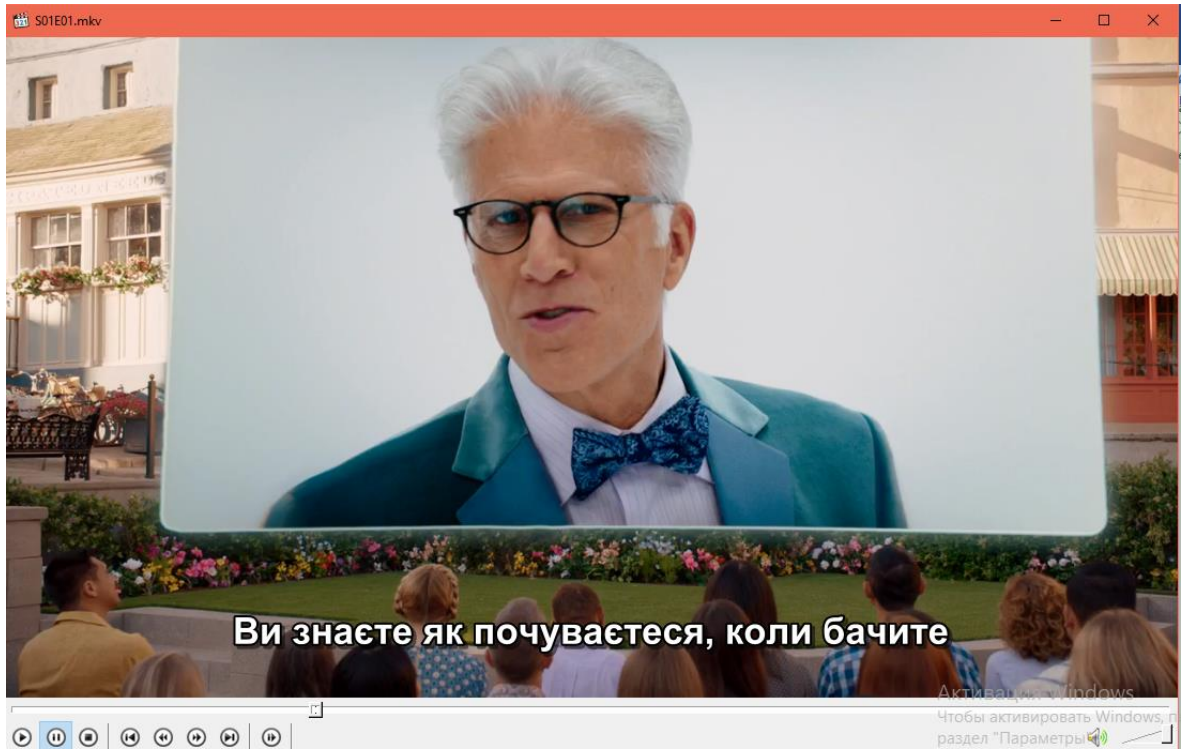

Рис.3.3

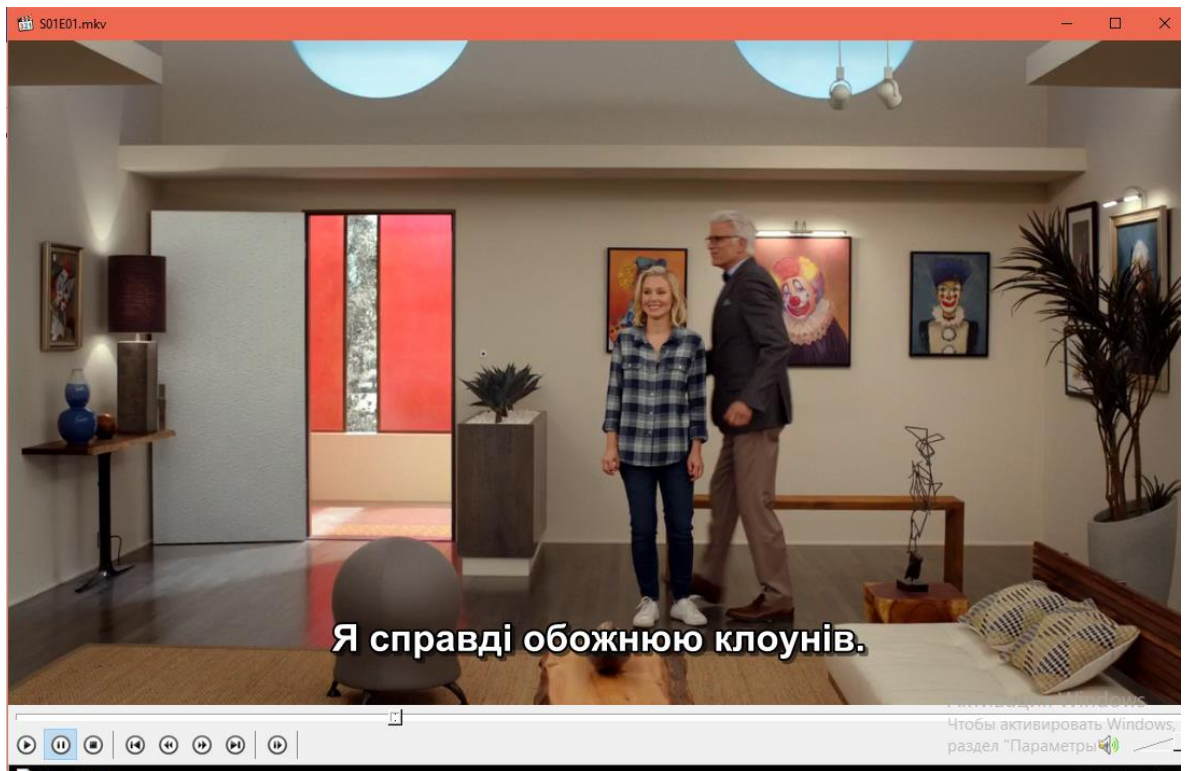

Рис.3.4

Рис.3.5

Рис.3.6

Рис.3.7

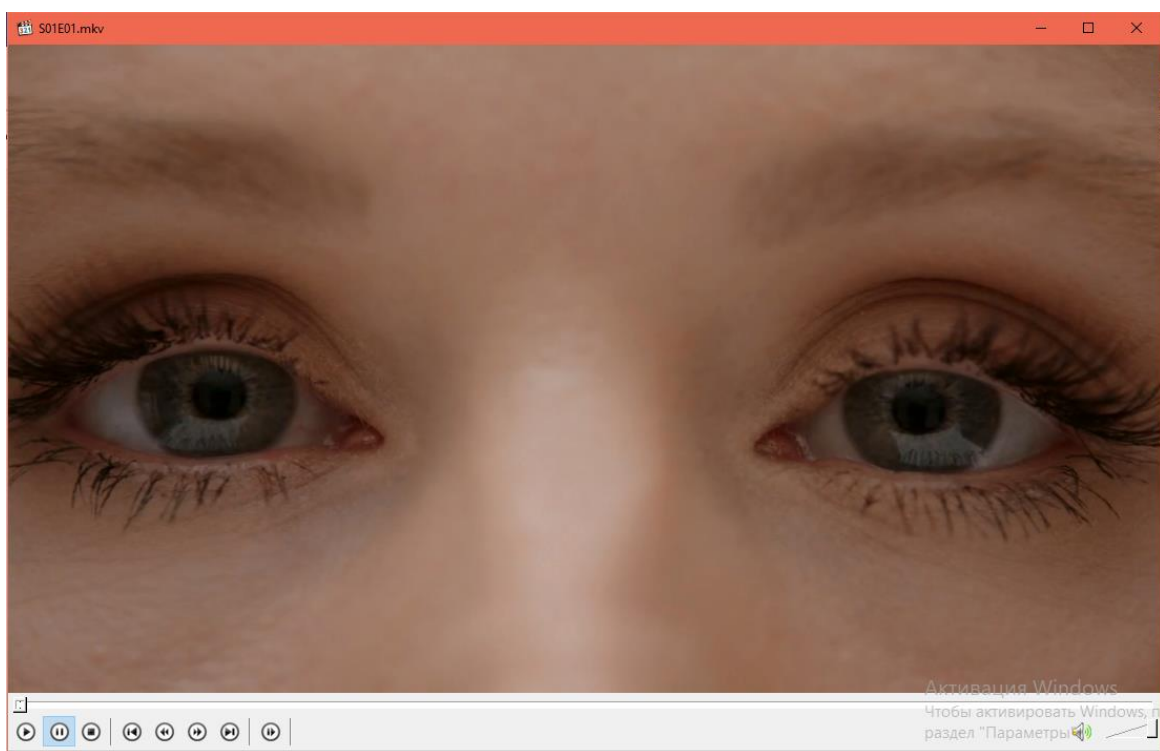

Рис.3.8

Рис.3.9

Рис.3.10

Рис.3.11

Рис.3.12

Рис.3.13

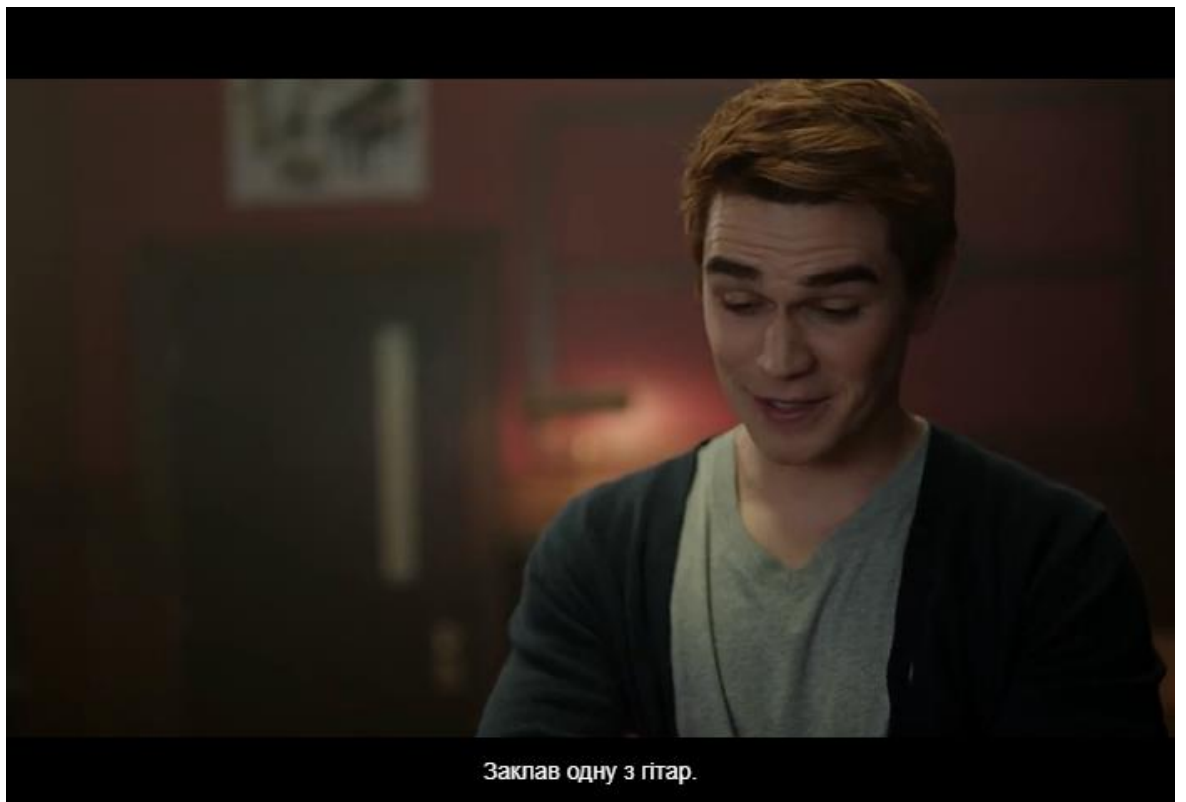

Рис.3.14

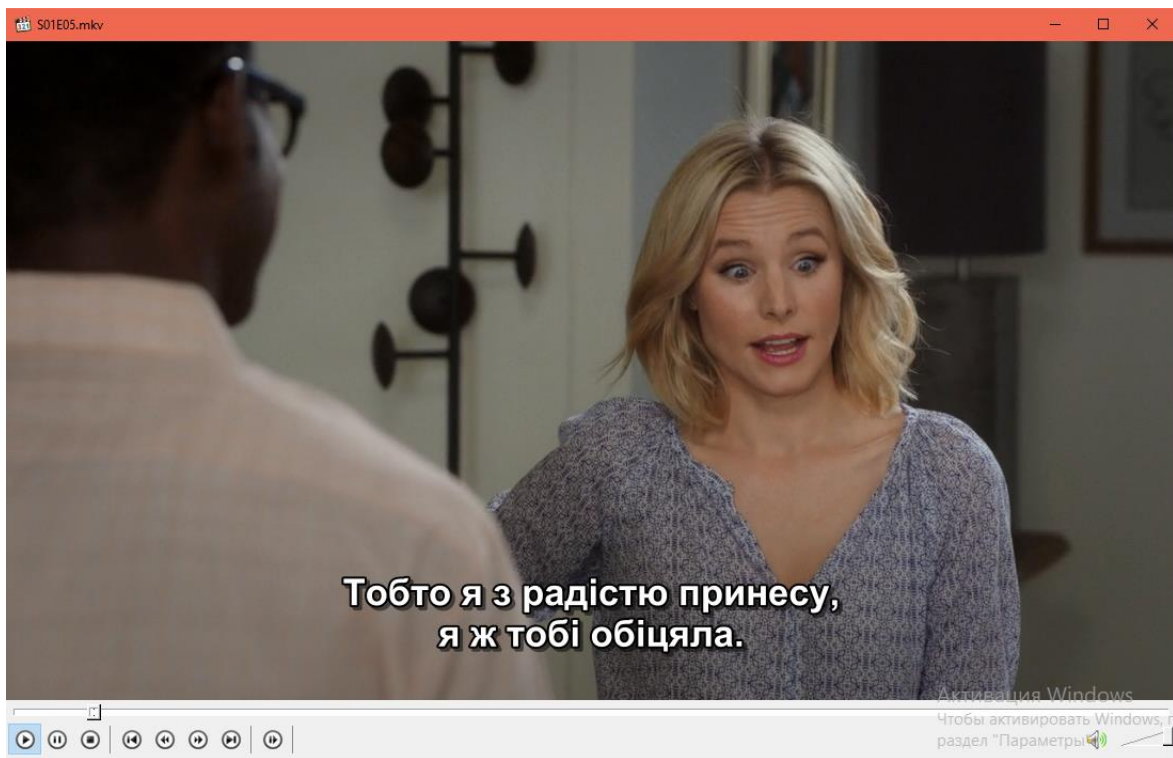

Рис.3.15

Рис.3.16

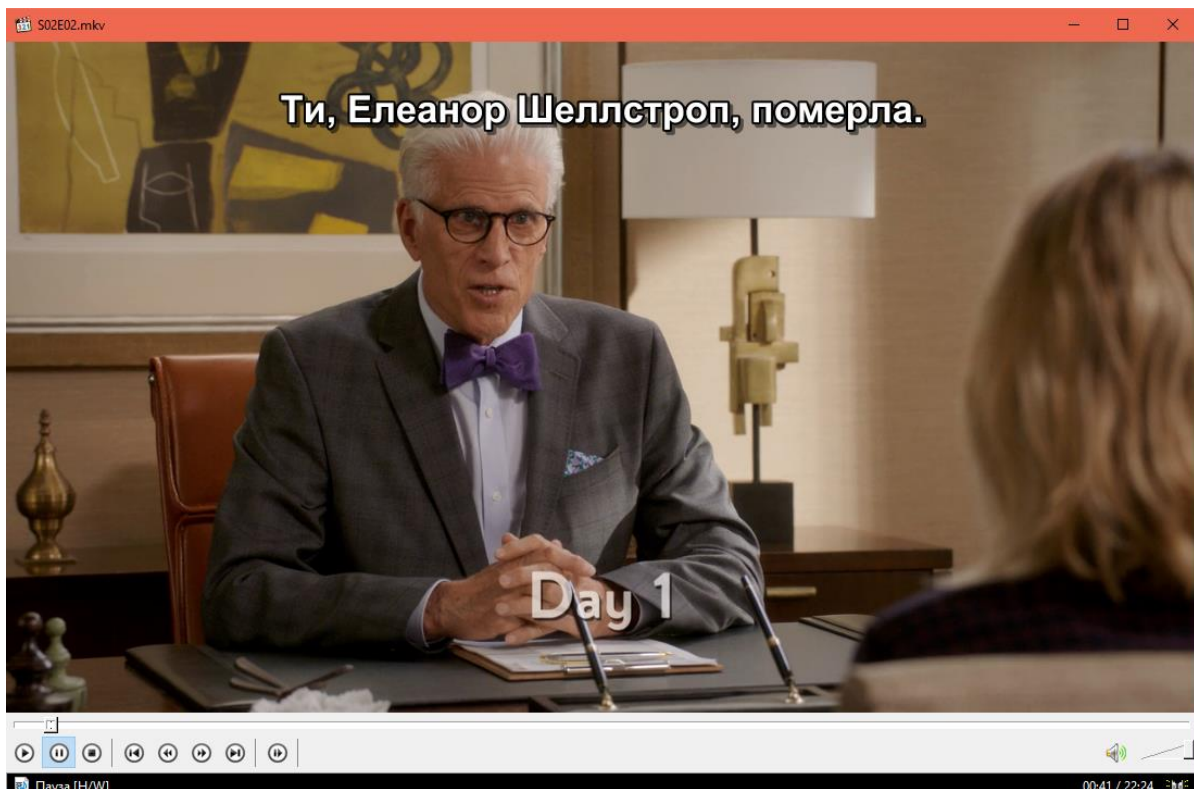

Рис.3.17

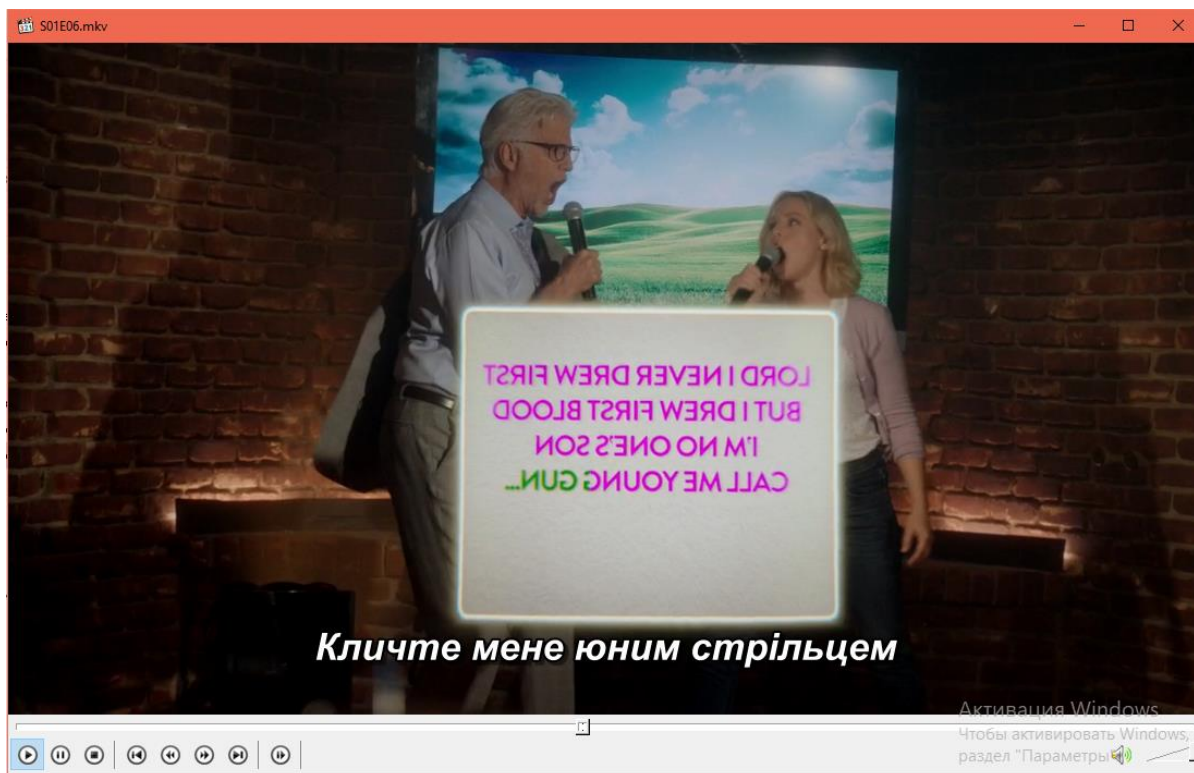

Рис.3.18

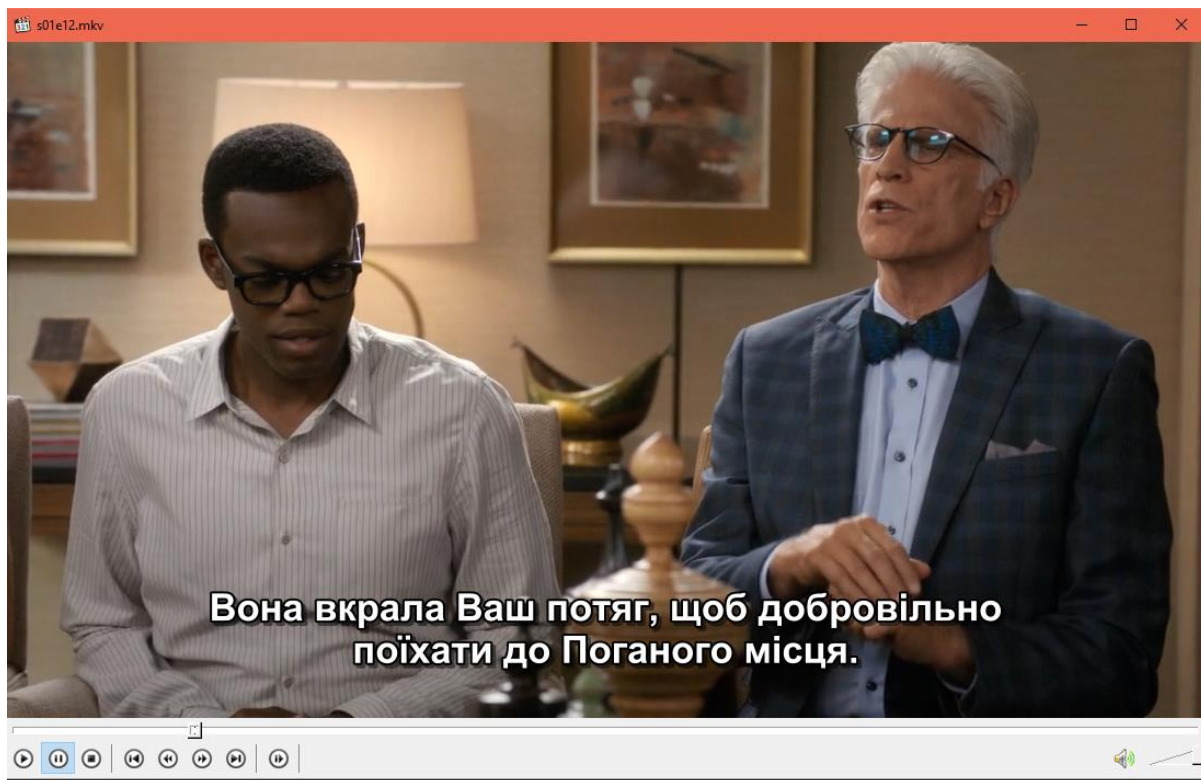

Рис.3.19

Рис.3.20

Рис.3.21

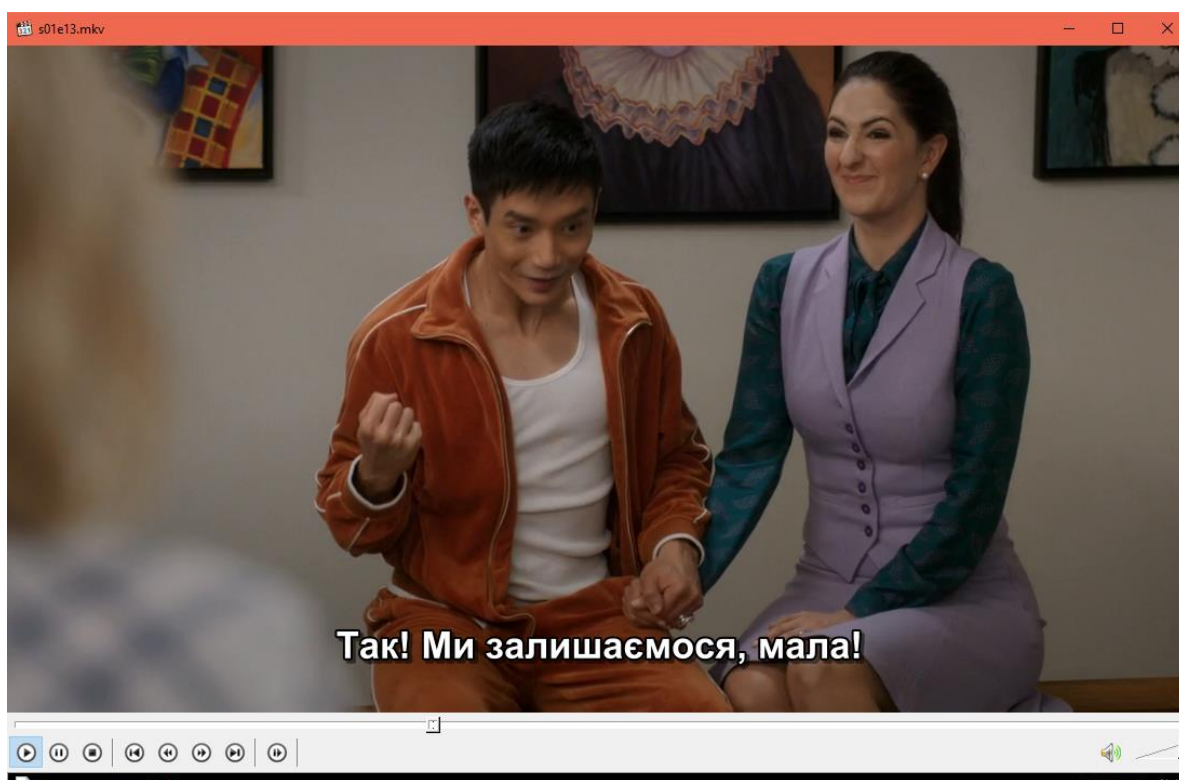

Рис.3.22

Рис.3.23

Рис.3.24

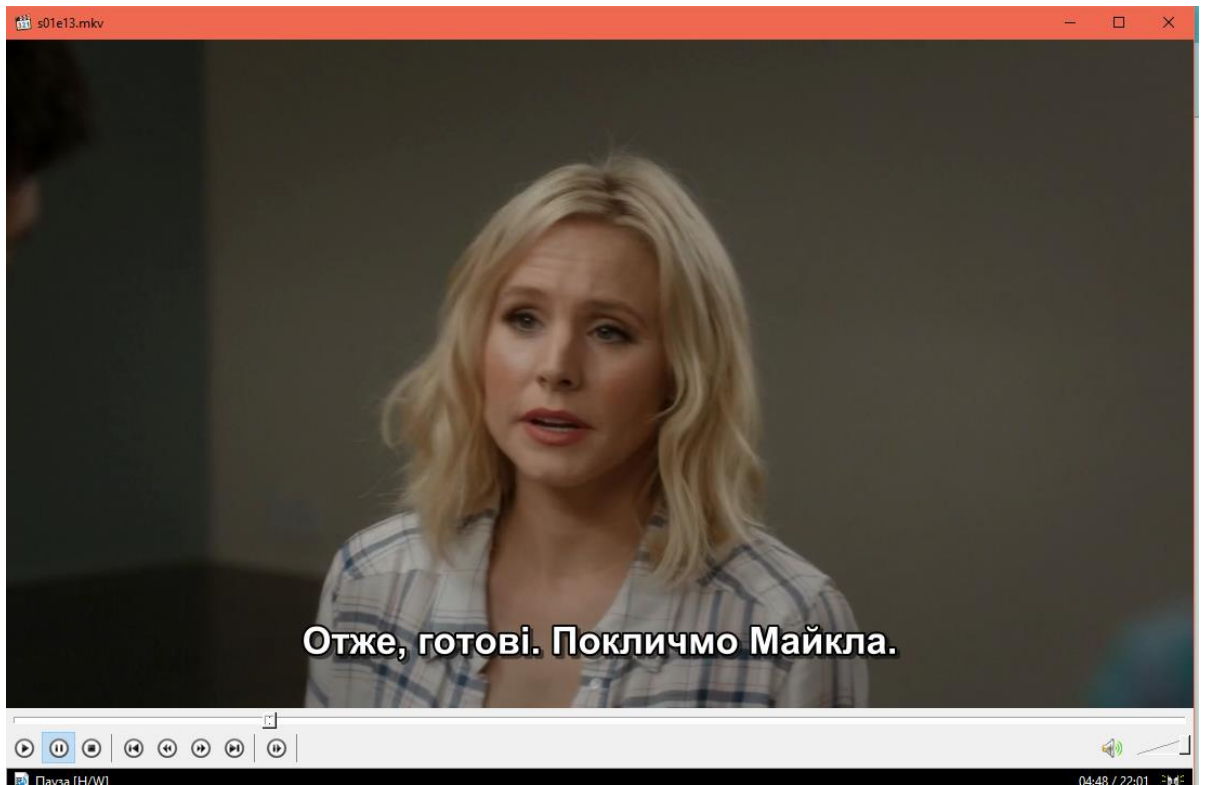

Рис.3.25

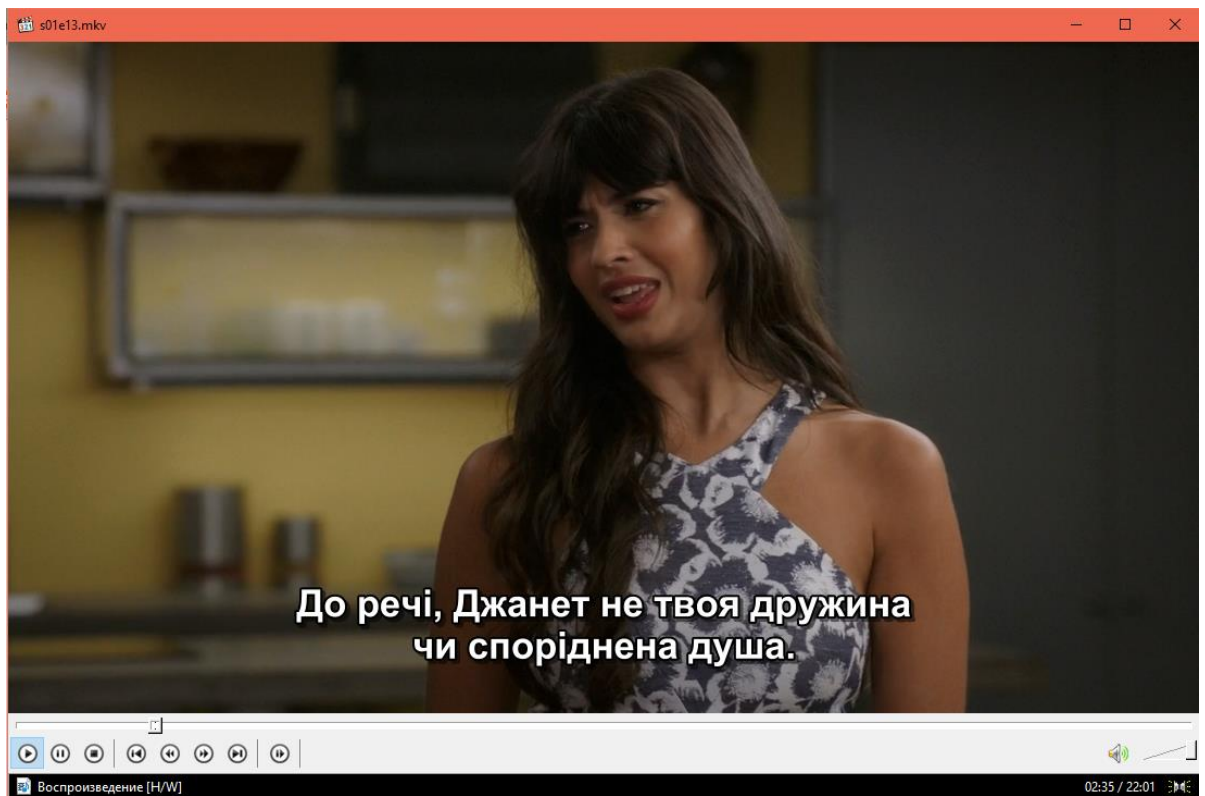

Рис.3.26

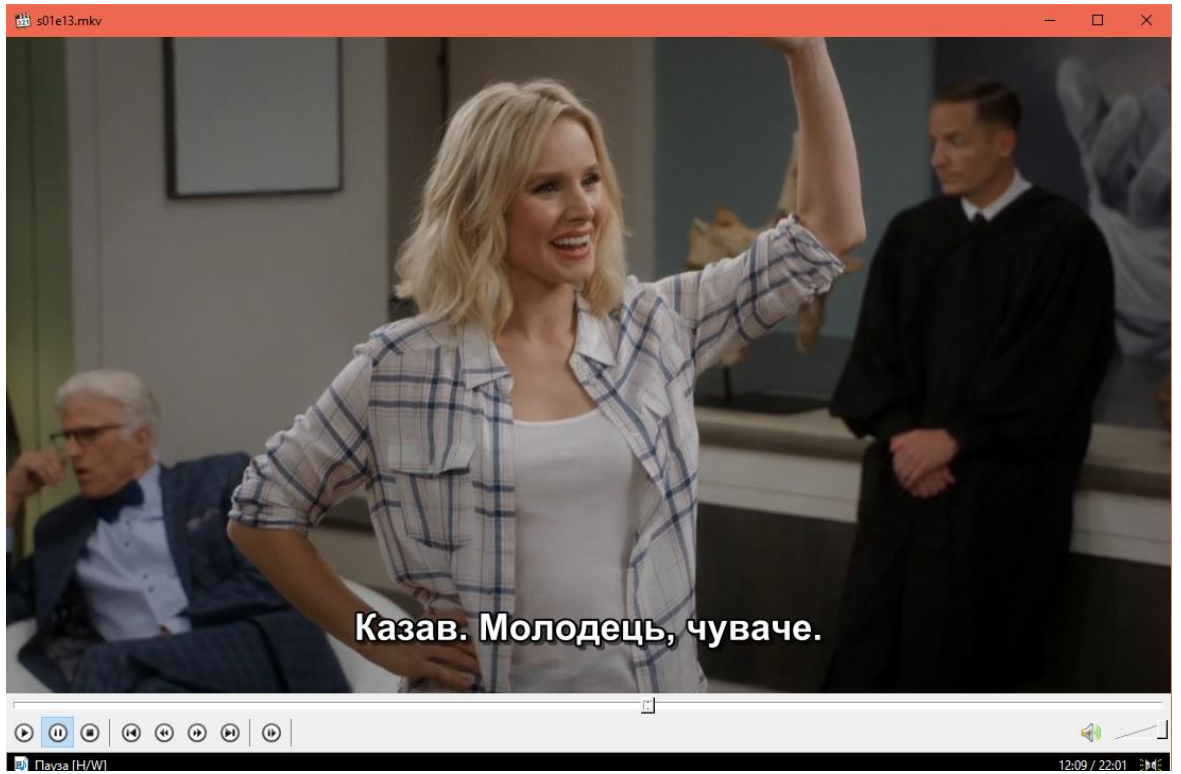

Рис.3.27

Рис.3.28

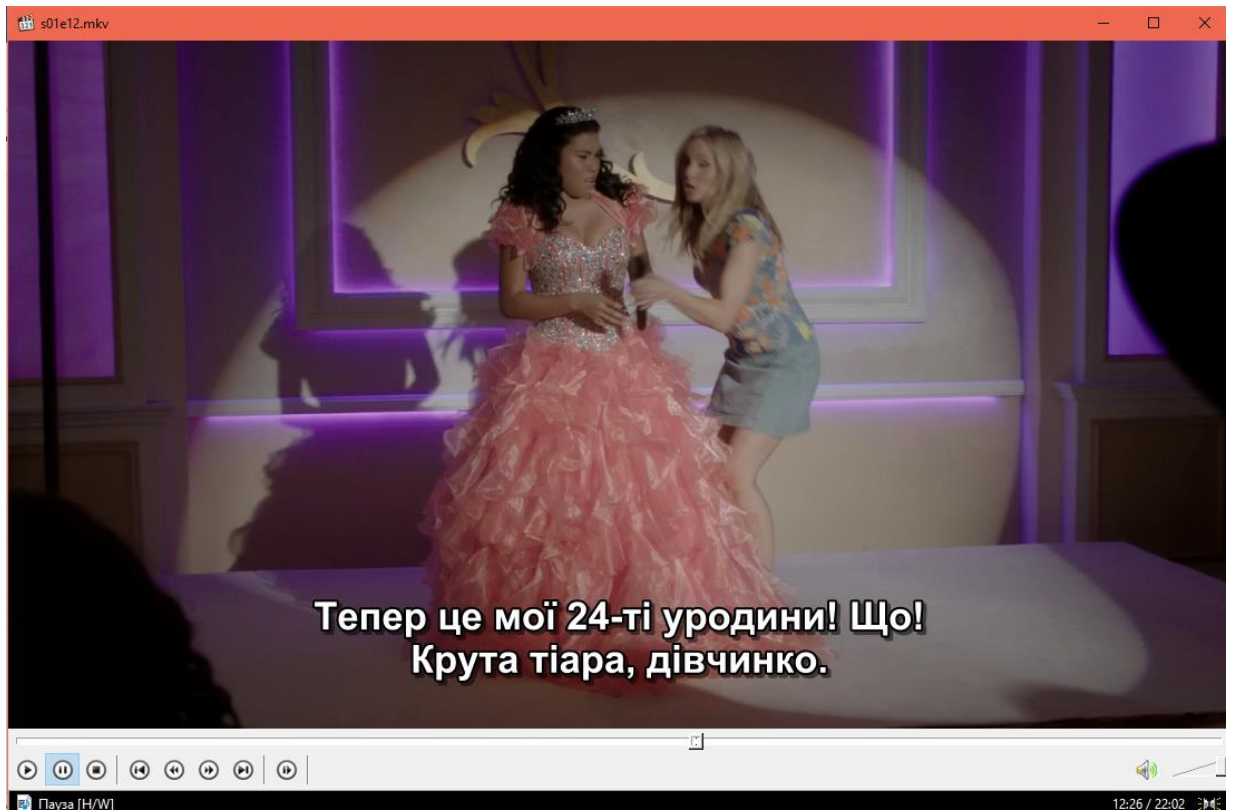

Рис.3.29

Рис.3.30

Рис.3.31

SUMMARY

The growing interest in the TV-serials, movies and cartoons in English and the necessity of translating them into the target language shifted the researchers' attention on to the audiovisual translation. This type of translation is considered by linguists to be specific, due to its peculiarities, types (subtitling and dubbing), certain advantages and disadvantages that lead to the appearance of translation tasks, that need to be solved by the translators while conveying the themes, characters' speech and personal relationships that are revealed in the TV-serials. Being the reflection of the life of certain strata of the society, the TV-serials contain a lot of socially-marked vocabulary, slang words in particular.

The orientation of the modern scientific paradigm on the examination of the interplay of the linguistic, social and anthropological factors causes a considerable amount of scientific projects concerning the language as a dynamic and complex phenomenon. The fact that language is reflected in the appearance of its numerous types, slang, jargon and other colloquial ways of communication appear. The researchers' interest is focused on the problems of interpreting these linguistic phenomena.

Slang as a social dialect functions among the youth, because it is characterized by expressiveness, newness, comicality, originality and shortness. Researchers pay precise attention to this colloquial vocabulary due to such features. Given the fact that slang is a short-lived phenomenon, it often becomes an object of linguistic research, because of its constantly changing and renewing vocabulary.

The actuality of the research on the translation problem of slang, the place slang words take in the chosen audiovisual products, its lexico-semantic peculiarities and translation transformations used in the process of translation is determined, firstly by the general tendency of the modern scientific paradigm to identify the interrelation of the language, social and anthropological factors, and secondly, by the insufficient study of the outlined problem.

The aim of the research is to determine the translation peculiarities of slang as a sociolect in the TV-serials, subtitled into the Ukrainian language.

To achieve the aim set, the following **tasks** are to be fulfilled:

- 1) To overview the existing scientific approaches to the differentiation of the audiovisual translation, its features, peculiarities and types;
- 2) To describe slang as one of the sociolects, its functional capacity and linguistic features;
- 3) To analyze the translation problems that appear in the process of slang translation;
- 4) To outline the lexico-semantic peculiarities of slang expressions in the English TV-series and systematize them into the lexico-semantic fields;
- 5) To define the translation transformations used in the lexico-semantic fields and analyze the translation mistakes;
- 6) To outline the technical aspects of subtitling in the TV-series «The Good Place» and «Riverdale».

The object of the research is the lexico-semantic peculiarities of slang words in the speech of young people in the TV-series «The Good Place» and «Riverdale».

The subject of the research is the translation transformations and the mistakes of subtitling while translating the slang words.

The theoretical background of the research consists of the studies on the audiovisual translation (E. Lutkov, N. Matkivska); analyses of the slang as a social phenomenon (I. Pellyh, L. Kaverina, O. Jespersen); works on slang delivery in translation studies (E. Partridge, A. Makovsky) and subtitles placement on the screen (N. Galkova, M. Trofimov).

The scientific novelty lies in the systematization of the translation transformations used for translating slang words into Ukrainian.

The practical value of the research is determined by the possible usage of the factual material, basic statements, conclusions and generalizations for further study of the translation problem of slang delivery in the audio-visual translation, and for preparing lectures and practical classes in sociolinguistics, theory and practice of translation and stylistics.

The theoretical value of the research is determined by the outlining of the lexico-semantic fields of slang usage, translation transformations used in the process of its representation, that will be helpful in the fields of audiovisual and slang translation.

The **methods** used in order to achieve the aim set: analysis, synthesis, generalization, continuous sampling method, descriptive method, method of contextual analysis, method of semantic fields formation, method of translation analysis of the source text and target text.

The methods of analysis, synthesis and generalization were used during the theoretical foundations overview and helped to investigate the scientific approaches to the audiovisual translation differentiation, its peculiarities and types. Due to the method of continuous sampling the slang expressions were chosen and their translation into the target language analyzed. The descriptive method was used for the classification of the approaches to the main definition of the terms used in the research. The method of contextual analysis was resorted to while classifying the contexts of communicative situations in the TV-series. The method of semantic fields formation was employed for defining the lexico-semantic areas of slang units and grouping them into the lexico-semantic fields. The method of translation analysis of the source and target text was utilized for distinguishing the translation transformations used for slang units' translation in the target language within a certain lexico-semantic field, and while clarifying the typical translation mistakes.

The approbation of the research work: the results were published in the collection of abstracts of the III All-Ukrainian scientific online-conference «The Dialogue of languages and cultures in the modern educational space» (November 12, 2019) in the form of a thesis «Audiovisual translation and its peculiarities»; an article «Semantic analysis of the slang words in the modern TV-series: translation aspect» in the collection of abstracts «Philological Studies» (June 18, 2020).

The **material** of the research comprises two TV-series aimed at young viewers – «The Good Place» (2016-...) of the total duration 1012 minutes and «Riverdale»

(2017-...) of the total duration 1047 minutes. Using the method of continuous sampling 157 slang units were singled out for further analysis.

The **structure** of the research comprises includes introduction, three chapters, conclusions, the list of references and the summary in English. Each part is essential and gives important information about the research. The introduction outlines the topic justification, the research objectives and aims, the theoretical and methodological background of the research.

In the first chapter we defined the essence of the audiovisual translation as a type of translation of the verbal part of the video that is usually built with the accordance to the norm of speech, presented in the audiovisual product and makes the material transmitted on the screens comprehensible for the viewers. It is restricted when speaking about the situationality and requires additional knowledge about the strategies of semantic synthesis and analysis.

In the course of the research, such a type of the audiovisual translation as subtitling was defined, the very essence of which lies in text placement on the screen that reflects what is happening on-screen. It is viewed as a combination of three elements: sound, picture and text. The key points of subtitling are: readability, shift from speaking to writing, multichanneling, culture asynchrony.

In the second chapter the issues of slang in audiovisual translation were under consideration. The examination of the linguistic peculiarities of the slang words based on the TV-serials «The Good Place» and «Riverdale», the target audience of which is teenagers and youth, gave us an opportunity to determine 157 slang expressions. By applying the method of componential analysis, two lexico-semantic fields were identified - «Human and interpersonal relationships» and «Bad habits».

The prevailing translation transformations used while translating the slang words that belong to the lexico-semantic field «Human and interpersonal relationships» are equivalent replacement method, euphemization and concretization. When using the equivalent replacement method, the translators preserved the expressive connotation of the slang words, completely transferring the original meaning into the target language. While translating with the help of the euphemization the translator tried to

soften the meaning in order to fit the norms and cultural specifics of the target language. The method of concretization made the choice in favour of a unit in a target language with a narrower meaning, that in a certain way affected the viewers' perception of the audiovisual product. The typical most frequent translation mistakes are inaccuracies and omissions. Due to the considerable number of slang words denoting drugs, alcohol and gambling, it was possible to single out the lexico-semantic field «Bad habits». The translation transformations used while dealing with this lexico-semantic field are: equivalent replacement method and the method of omission. Equivalent replacement method was used in order to preserve the original connotation in the target language. The method of omission was utilized in order to avoid tautology and in case of the absence of the corresponding word in the target language. The typical translation mistakes within this field are inaccuracies and omissions.

So, the translators faced such translation problems of dealing with slang as the differences between the source language and the target language, the inability to find the corresponding units in the target language, that would have fully preserved the original connotation, attention shift only to the denotative meaning transmission, neglecting the stylistic one, the difficulties with the transmitting of the emotive-expressive slang units.

In **the third chapter** the technical aspects of subtitling were described, the way these aspects were applied in the TV-serials in question was analyzed. The way of slang translation in the subtitling process and the way it is reflected on the screen was analyzed. The deviations from the norm were defined and pointed out.

The consideration of the technical aspects of the subtitling while selecting the slang words showed that the compliance with the requirements was only partial in the TV-serials «The Good Place» and «Riverdale». Such aspects weren't considered: the description of the sounds, the description of the posters (partial), though these aspects were taken into account in the source language subtitles. The slang words weren't emphasized, and dealt with in the same way as the other units.